

Gmina Tyczyn

Nr 10 (507)
03.10. - 06.11.2011 r.

Cena 1,00 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Matysówka

Tyczyn

I Festiwal Piosenek Katarzyny Sobczyk „O Złotą Różę Małego Księcia” 24.09.2011r.

Klaudia Patalska
z Tyczyzna

Anna Chmielarz
z Koszalina

Zespół „NSF” z Przemyśla

„Złota Róża” dla Gabrieli Janusz

*Pożegnanie lata
na Tyczyńskim Rynku
18.09.2011r.*

Główne inwestycje infrastrukturalne w Gminie Tyczyn w 2011 r.

Przedstawiamy Państwu informację dotyczącą realizacji najważniejszych inwestycji:

Wodociągi i kanalizacja

Wodociąg w Matysówce i kanalizacja sanitarna w Kielnarowej i Borku Starym

Wiodącym zadaniem podziemnej infrastruktury liniowej w 2011 r. jest budowa wodociągu w Matysówce i kanalizacji sanitarnej w Kielnarowej oraz w Borku Starym II etap.

Na wymienione zadanie Gmina Tyczyn otrzymała dofinansowanie z PROW 2007-2013 w wysokości 50% wartości poniesionych kosztów kwalifikowanych. Przetarg na budowę wodociągu wygrała firma PPH INTEGRAL Sp. z o.o. w Rzeszowie za kwotę **2.455.146,62 zł**. Termin zakończenia robót: 30.09.2012 r. Zakres realizowanego zadania obejmuje budowę: **dwóch zbiorników wody czystej o pojemności łącznej 200 m³, trzech przepompowni wody oraz przewodów głównych i rozdzielczych o dł. 27 000 mb**. Do chwili obecnej ułożono ok. 60% długości przewodów.

Budowa kanalizacji sanitarnej w Kielnarowej i Borku Starym dobiega końca. Termin zakończenia robót to 30.11.2011 r. Dotychczas wykonawca kanalizacji firma SANITEX Sp. z o.o. w Tryńcu zbudowała **4 przepompownie** ścieków i ułożyła ponad **25 000 mb** sieci głównych i rozdzielczych, za kwotę **1.399.881,08 zł**. Do wykonania pozostała budowa przyłączy do budynków mieszkalnych. Tempo tych robót jest uzależnione od wpłat przez zainteresowanych mieszkańców deklarowanego udziału finansowego.

Trwają prace przygotowawcze (opracowywanie dokumentacji projektowej), związane z następującymi inwestycjami wodociągowo-kanalizacyjnymi:

- kanalizacja sanitarna Tyczyn, ul. Mickiewicza, ul. Lasek,
- wodociąg Kielnarowa – Wólka,
- wodociąg Hermanowa Pańskie Pola – Babi Dół,
- wodociąg Borek Stary.

Inwestycje drogowe

1. Przebudowa drogi gminnej Hermanowa Czerwonki.

Zadanie współfinansowane w 70% z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013. Wartość zadania wynosi **2.125.816,23 zł** i obejmuje przebudowę odcinka drogi o dł. **3 393 mb**.

Zadanie ukończono w sierpniu br. Wykonawcą była spółka MPDiM.

2. Przebudowa drogi gminnej Hermanowa - Łazy.

Zadanie współfinansowane w 50% z Narodowego Programu Dróg Lokalnych 2008 – 2011 r. Wartość zadania wynosi **1.027.815,00 zł**. Przebudowa obejmuje odcinek drogi o dł. **1816 mb**. Wykonawcą jest firma STRABAG. Zakończenie zadania – wrzesień br.

3. Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 878 w Kielnarowej.

Zadanie realizowane przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie, przy udziale środków Gminy Tyczyn. Budowany jest chodnik od odcinka od Szkoły Podstawowej w Kielnarowej do skrzyżowania z drogą Kielnarowa – Matysówka o wartości **334.057,64 zł**, w tym udział Gminy Tyczyn **200.000,00 zł**. Ze względu na to, że z zarezerwowanych środków po przetargu pozostało **100.000,00 zł**, zakres robót powinien zostać zwiększony.

4. Remont drogi Kielnarowa – Zawodzie.

Przeprowadzono prace remontowe na odcinku **431 mb**. Wartość zadania wynosi **243.456,95 zł**, w tym środki powodziowe **150.000,00 zł** oraz środki własne **93.456,95 zł**.

5. Przebudowa drogi gminnej Matysówka II Strona Łany.

Prace o wartości **68.501,08 zł** wykonano na odcinku **110 mb** drogi.

6. Przebudowa drogi gminnej Kielnarowa Obszary - Wólka.

Prace o wartości **48.154,26 zł** wykonano na odcinku **500 mb**.

7. Przebudowa drogi gminnej Kielnarowa - Wólka.

Opracowano projekt techniczny na wykonanie przebudowy drogi. Mieszkańcy wykonali utwardzenie drogi z własnych środków - odcinek o długości **300 mb**. Ogłoszono przetarg na wy-

konanie **150 mb** odcinka drogi o wartości **100.000,00 zł**. Termin realizacji zadania **30.09.2011 r.**

8. Przebudowa ul. Kameliowej w Tyczynie.

Opracowano projekt techniczny na przebudowę drogi oraz wykonano:

- regulację studzienek kanalizacji sanitarnej;
- utwardzono drogę kruszywem łamanym na odcinku **270 mb**.

Wartość prac wynosi **31.152,50 zł**.

9. Przebudowa ul. Mokra Strona Boczna w Tyczynie.

Opracowano projekt techniczny oraz ogłoszono przetarg na wykonanie przebudowy drogi. Termin realizacji zadania **15.09.2011 r.**; wartość **102.275,50 zł**.

10. Przebudowa ul. Tyczyn Potoki – Hermanowa Pańskie Pola.

Wykonano prace polegające na:

- wykonaniu przepustów pod drogą, wykonania podbudowy z kruszyw łamanych, położeniu masy bitumicznej oraz wykonaniu utwardzonych poboczy i oczyszczeniu rowów przydrożnych oraz zjazdów na odcinku **870 mb**. Wartość prac **437.410,34 zł**.

11. Przebudowa chodnika przy ul. Wyzwolenia w Tyczynie.

Wykonano przebudowę chodnika z kostki brukowej na odcinku **156 mb** o wartości **36.169,61 zł**.

12. Budowa oświetlenia drogowego Borek Stary - Zawodzie.

Budowa obejmuje oświetlenie drogi na odcinku **1 km** o wartości **50.616,39 zł**.

Przewiduje się zakończenie budowy do **30.09.2011 r.**

13. Przebudowa drogi gminnej Borek Stary - Dół.

W ramach przebudowy drogi wykonano prace wykończeniowe (utwardzono pobocza, oczyszczono rowy przydrożne, wykonano zjazdy) na odcinku **376 mb**. Wartość wykonanych prac wynosi **48.124,02 zł**.

14. Przebudowa kładki dla pieszych na rzece „Strug” w ciągu ul. Wyzwolenia w Tyczynie.

Wykonano ekspertyzę kładki dla pieszych z której wynika, że obecnie kładka spełnia jedynie wymogi przejścia dla pieszych i przejazdu dla rowerów. Koszt ekspertyzy wyniósł **10.000,00 zł**. Obecnie zlecono opracowanie projektu technicznego na przebudowę kładki w celu dopuszczenia przejazdu samochodów osobowych. Termin opracowania projektu **29.02.2012 r.** Wartość projektu **31.200,00 zł**.

(Ciąg dalszy na stronie 4)

Zarządzenia Burmistrza Tyczyna

W III kwartale 2011 r. Burmistrz wydał zarządzenia w sprawach:

Nr 74 - powierzenia stanowiska Sekretarza Gminy.

Nr 75 - powierzenia stanowiska Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

Nr 76 - zmian budżetu gminy na 2011 r.

Nr 77 - przeznaczenia do zbycia w drodze przetargu ograniczonego nieruchomości położonej w Kielnarowej, gm. Tyczyn.

Nr 78 - przeznaczenia do zbycia w drodze bezprzetargowej na rzecz użytkownika wieczystego nieruchomości położonej w Borku Starym, gm. Tyczyn. oraz ogłoszenia jej wykazu.

Nr 79 - zmiany zarządzenia w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Nr 80 - przeznaczenia do zbycia, w drodze przetargu nieograniczonego, nieruchomości położonych w Borku Starym.

Nr 81 - organizacji i funkcjonowania systemu ochrony danych osobowych.

Nr 82 - przeprowadzenia postępowania w przedmiocie przestrzegania przepisów dotyczących organizacji pracy w zakresie opiekuńczym w SP w Tyczynie.

Nr 83 - powołania Komisji Przetargowej.

Nr 84 - powołania Komisji ds. szacowania szkód powodziowych, powstałych na terenie Gminy Tyczyn, spowodowanych intensywnymi opadami deszczu w dniach od 30.06.2011 r. do 6.07.2011 r.

Nr 85 - powołania Komisji Przetargowej.

Nr 86 - powołania Komisji ds. odbioru końcowego na zadanie pn. *Remont drogi gminnej Kielnarowa - Zawodzie w km 0+500 - 0+931*.

Nr 87 - przyznania dotacji na realizację zadań publicznych z zakresu rozwoju sportu na terenie Gminy Tyczyn w 2011 r.

Nr 88 - wprowadzenia zmiany do regulaminu dokonywania ocen kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Tyczynie.

Nr 89 - wydania opinii przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Rzeszowie dotyczących możliwości spłaty kredytów długoterminowych planowanych do zaciągnięcia na finansowanie planowanego deficytu.

Nr 90 - powołania Komisji Przetargowej.

Nr 91 - przeprowadzenia ogólnokrajowego treningu uruchomienia systemów alarmowych.

Nr 92 - oddania w najem, w drodze przetargu, lokalu usługowego w budyn-

ku położonym w Tyczynie przy ul. Rynek 3 na czas nieoznaczony i powołania Komisji Przetargowej.

Nr 93 - zmian budżetu gminy na 2011 r.

Nr 94 - powołania Komisji Przetargowej.

Nr 95 - powołania Komisji Egzaminacyjnej.

Nr 96 - powołania Komisji Przetargowej.

Nr 97 - zmiany Zarządzenia Nr 89/2011 Burmistrza Tyczyna z 26 lipca br. w sprawie wydania opinii przez Regionalną Izbę Obrachunkową dotyczących możliwości spłaty kredytów długoterminowych planowanych do zaciągnięcia na finansowanie planowanego deficytu.

Nr 98 - przyjęcia darowizny.

Nr 99 - przeznaczenia do oddania w dzierżawę nieruchomości położonych w Tyczynie oznaczonych jako działki nr 1445/1 i 1445/2 na okres 3 lat oraz ogłoszenia ich wykazu.

Nr 100 - ogłoszenia ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości położonych w Borku Starym i powołania Komisji Przetargowej.

Nr 101 - przedstawienia informacji z wykonania budżetu Gminy Tyczyn za I półrocze 2011 r.

Nr 102 - ogłoszenia ustnego przetargu ograniczonego na sprzedaż nieruchomości położonej w Kielnarowej i powołania Komisji Przetargowej.

Nr 103 - zmian budżetu gminy na 2011 r.

Nr 104 - ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wykonanie zadania pt. „Powstanie środowiskowych form pomocy dziecku i rodzinie poprzez utworzenie świetlicy środowiskowej z elementami socjoterapii w Hermanowej” oraz powołania Komisji Konkursowej.

Nr 105 - przyjęcia darowizny.

Nr 106 - zmian budżetu gminy na 2011 r.

Nr 107 - przeznaczenia do zbycia w drodze przetargu nieograniczonego i ograniczonego nieruchomości położonych w gminie Tyczyn.

Nr 108 - zmian budżetu gminy na 2011 r.

Nr 109 - powołania Zespołu do spraw opracowania polityki gospodarowania odpadami na terenie gminy Tyczyn.

Nr 110 - określenia terminu i miejsca zebrania wiejskiego dla uzupełnienia składu Rady Sołeckiej wsi Borek Stary oraz wyznaczenia przewodniczącego zebrania.

Nr 111 - powołania Obwodowych Komisji Wyborczych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 9 października 2011 r.

Inwestycje infrastrukturalne...

(Ciąg dalszy ze strony 3)

15. Remonty bieżące dróg.

Przeprowadzono przetargi na wykonanie remontów dróg przy użyciu masy asfaltowej, kruszyw łamanych, żwiru oraz koparko – spycharki. Wykonane prace polegały na likwidacji przełomów nawierzchni asfaltowej, wymianie gruntu, oczyszczeniu rowów przydrożnych, remoncie przepustów. Wartość wykonanych prac wynosi **300.000,00 zł**.

16. Środki Rad Sołeckich i Zarządu Osiedla w Tyczynie.

W ramach w/w środków wykonano remonty dróg kruszywem łamanym, żwirem, oczyszczono rowy przydrożne, wykonano remont przepustów, malowanie przystanków. Wartość wykonanych prac wynosi **97.447,00 zł**.

DOROTA MICHALAK

Rada uchwali...

6 października br. odbędzie się Sesja Rady Miejskiej w Tyczynie. Porządek obrad:

1. Informacja o wykonaniu budżetu gminy za I półrocze 2011 r.
2. Uchwała w sprawie zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2011 r.
3. Uchwała w sprawie wyboru ławników na kadencję 2012-2015.
4. Uchwała w sprawie Statutu Gminy Tyczyn.
- 5, 6. Uchwały w sprawie przyjęcia zmian Statutu Związku Komunalnego „Wisłok”.
7. Uchwała w sprawie sprzedaży nieruchomości.
8. Uchwała w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej na skutek dokonanego podziału działki.
9. Uchwała w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej w wyniku wybudowania urządzeń infrastruktury technicznej.

Wszystkim, którzy wspierali nas w trudnych chwilach po śmierci

śp. Dariusza Matuły

składamy najserdeczniejsze
podziękowania

Barbara Matuła z dziećmi.

O stale obecnych

Mówiła że naprawdę można kochać
umarłych
bo właśnie oni są uparcie obecni
nie zasypiają
mają czas więc się nie śpieszą
spokojni ponieważ niczego nie wy-
kończyli
nawet gdyby się paliło nie zrywają
się na równe nogi
nie połykają tak jak my przerażonego
sensu
nie udają ani lepszych ani gorszych
nie wydajemy o nich tysiąca sądów
zawsze ci sami jak olcha do końca
zielona
znają nawet prywatny adres Pana
Boga
nie deklamują o miłości
ale pomagają znaleźć zgubione
przedmioty
nie starzeją się odmłodzeni przez
śmierć
nie straszą pustką pełną erudycji
nie łączą świętości z apetytem
bliźsi niż wtedy kiedy odjeżdżali na
chwilę
przechodząc obok z niepostrzeżonym
ciałem
ocalili znacznie więcej niż duszę

Jan Twardowski

Pani Barbarze Matule

szczerze wyrazy współczucia
po śmierci

MEŻA DARIUSZA

składają:

Burmistrz,
Przewodniczący Rady Miejskiej,
Radni, Koleżanki i Koledzy
z Urzędu Miejskiego
w Tyczynie.

Pani Barbarze Matule

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

MEŻA

składają:

Rada Nadzorcza, Zarząd oraz
pracownicy Banku Spółdzielcze-
go w Tyczynie.

Pani Barbarze Matule

z powodu śmierci

MEŻA

wyrazy współczucia
składają: Kierownik i pracownicy
M-GOPS w Tyczynie.

Pani Barbarze Matule

z powodu śmierci

MEŻA

wyrazy współczucia

składają:

Dyrekcja,
Grono Pedagogiczne,
Pracownicy Administracji i Obsługi
Publicznego Gimnazjum im. Jana
Pawła II w Tyczynie.

Szczerze wyrazy współczucia

Pani Barbarze Matule

z powodu śmierci

MEŻA

składają: pracownicy MiGBP
w Tyczynie i M-GOK w Tyczynie.

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Burmistrz Tyczyna

ogłasza II przetarg ustny nieograniczony

na wynajem lokalu usługowego położonego w budynku przy ulicy Rynek 3 w Tyczynie (działka nr ew.1711) z przeznaczeniem na prowadzenie działalności o charakterze: administracyjno-biurowym, doradztwo prawno-gospodarcze, usługi finansowe, serwis sprzętu TV, serwis informatyczny i drobny sprzęt AGD, usługi kulturalno-oświatowe.

1. Przedmiot przetargu:

Najem lokalu usługowego na parterze budynku o powierzchni użytkowej 18,60 m².

2. Okres najmu:

Umowa najmu zostanie zawarta na czas nieoznaczony.

3. Cena wywoławcza miesięcznego czynszu wynosi 93 zł + należny podatek VAT.

Wylicytowana kwota miesięcznego czynszu nie obejmuje kosztów poboru energii elektrycznej, gazu, dostawy wody, wywozu śmieci oraz innych opłat związanych z prowadzoną działalnością.

4. Wadium:

W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne posiadające podmiotowość prawną, które wpłacą wadium w wysokości 15 zł na rachunek bankowy Gminy Tyczyn nr: 80916400082001000002860018 w terminie nie później niż 3 dni przed przetargiem. Wadium wpłacone przez uczestnika przetargu, który wygrał przetarg, zalicza się w poczet czynszu należnego za pierwszy miesiąc wynajmu. Pozostałym uczestnikom przetargu wadium zwraca się nie później niż przed upływem 3 dni od dnia odwołania lub zamknięcia przetargu. Wadium nie podlega zwrotowi w razie uchylenia się uczestnika, który wygra przetarg od zawarcia umowy najmu.

5. **Warunkiem przystąpienia do przetargu** jest okazanie dowodu wpłaty wadium, dowodu tożsamości oraz dokumentów upoważniających do reprezentowania podmiotu w postępowaniu przetargowym.

Przetarg odbędzie się w dniu 3 listopada 2011 r. o godzinie 9.30 w budynku Urzędu Miejskiego w Tyczynie w pokoju numer 22.

Wszelkich informacji na temat lokalu udziela Pani Ewa Chlebek tel. (17) 22-19-211 w. 13.

Burmistrz Tyczyna zastrzega sobie prawo odwołania przetargu bez podania przyczyny.

OBWIESZCZENIE

Burmistrza Tyczyna z dnia 7 września 2011 r.

o numerach i granicach stałych obwodów głosowania na terenie Gminy Tyczyn oraz wyznaczonych siedzibach obwodowych komisji wyborczych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 9 października 2011 r.

Numer obwodu głosowania	Granice obwodu	Siedziba obwodowej komisji wyborczej
1	Miasto Tyczyn - ulice: Asnyka, Cicha, Kilińskiego, Kopernika, Kościuszki, Kręta, Lasek, Leśna, Łany, Mickiewicza, Mokra Strona, Partyzantów, Plac Wolności, Podwale, Polna, Rynek, Szopena, Św. Katarzyny, Św. Krzyża, Targowa, Wyzwolenia, Zagrody	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie sala widowiskowa tel. (17) 22-19-410
2	Miasto Tyczyn - ulice: Grunwaldzka, Kameliowa, Kazimierza Wielkiego, Konopnickiej, Ks. Betańskiego, Kwiatowa, Ogrodowa, Orkana, Orzeszkowej, Parkowa, Pileckich, Potoki, Przesmyk, Pulanek, Sądowa, Sienkiewicza, Słowackiego, Sportowa, Stawowa, Tycznera, Wodzikich	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie holl tel. (17) 22-19-363
3	Sołectwo Matysówka	Szkoła Podstawowa w Matysówce tel. (17) 22-99-838
4	Sołectwo Kielnarowa	Dom Ludowy w Kielnarowej tel. (17) 22-19-350
5	Sołectwo Borek Stary	Dom Ludowy w Borku Starym tel. (17) 22-98-072
6	Sołectwo Hermanowa	Dom Ludowy w Hermanowej tel. (17) 22-99-466 <i>Lokal przystosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych Komisja wyznaczona do głosowania korespondencyjnego</i>

Lokale wyborcze czynne będą w dniu 9 października 2011 r.
w godz. 7.00 – 21.00.

Burmistrz Tyczyna

Jan Hermaniuk

przyjmuje mieszkańców Gminy
i interesantów

w każdy poniedziałek

w godz. 8.00 - 15.00 (I piętro)

Dyżur Przewodniczącego

Rady Miejskiej

Adama Skowrońskiego

odbywa się w każdą pierwszą i trzecią
środę miesiąca

w godz. 9.00 - 11.00

w Urzędzie Miejskim, pok. 27, I piętro.

Najbliższe dyżury: 5 i 19.10.2011 r.

DYŻURY SOŁTYSÓW

Soltys wsi Hermanowa

dyżuruje w każdy poniedziałek

w godz. od 9.00 - 10.00

w biurze Domu Ludowego.

Kontakt pod numerem telefonu:

(17) 22-99-466.

Soltys wsi Matysówka

dyżuruje w każdy poniedziałek

w godz. od 19.00 - 20.00

w biurze Domu Ludowego.

Kontakt pod numerem telefonu:

(17) 22-99-372.

Soltys wsi Kielnarowa

przyjmuje interesantów

w czwartki w godz. od 18.00 - 20.00

w biurze Domu Ludowego.

Tel. (17) 22-19-350.

Najbliższe dyżury:

6 i 20 października.

Soltys wsi Borek Stary

Kontakt pod numerem telefonu:

(17) 22-98-065.

„Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

W terminie od 26 września do 7 października 2011 r. będzie można składać wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania 312 *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Warunki i tryb przyznawania pomocy określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 17 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw* objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2008 r. Nr 139 poz. 883, z późn. zmianami). Formularz wniosku o przyznanie pomocy i niektóre załączniki do niego wraz z Instrukcjami (wersja PROW312/11/01) są udostępnione na stronach internetowych

ARiMR www.arimr.gov.pl oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi www.minrol.gov.pl. Można je również otrzymać w Oddziałach Regionalnych ARiMR.

Wniosek o przyznanie pomocy należy złożyć: osobiście; przez upoważnioną osobę; przesyłką rejestrowaną, nadaną w placówce operatora publicznego w OR ARiMR właściwego ze względu na miejsce realizacji operacji. Pomoc przysługuje według kolejności ustalonej przez ARiMR dla każdego województwa, przy zastosowaniu kryteriów oceny operacji określonych w rozporządzeniu, w kolejności od największej do najmniejszej liczby punktów.

Prezes ARiMR, nie później niż w terminie 40 dni od dnia upływu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, poda do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez ARiMR, informację o kolejności przysługiwania pomocy w danym województwie.

Informacje na temat działania *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw* udzielane są w OR ARiMR (Podkarpacki OR ARiMR Rzeszów, Al. T. Rejtana 36, nr tel. 17 875 60 00) oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.

Jak to jest z naszą emeryturą w ZUS i OFE ?

Wiele słyszymy w mediach o niepokojących zmianach w systemie emerytalnym wprowadzonym w 1999 roku, jednak w natłoku informacji trudno się zorientować, jak jest naprawdę. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, osoby urodzone po 31.12.1968 r. podlegają nowemu systemowi emerytalnemu. W związku z tym mają obowiązek wybrać Otwarty Fundusz Emerytalny (OFE) w ciągu 7 dni od momentu wpłynięcia pierwszej składki od Pracodawcy do ZUS. Ta składka na fundusz emerytalny jest dzielona na tzw. I filar, w którym zostaje zapisana na naszym indywidualnym rachunku w ZUS, II filar czyli OFE, którego zadaniem jest pomnażanie naszych składek w celu zwiększenia naszej przyszłej emerytury. Aktualnie na I filar ZUS przekazuje 17,2%, natomiast na II filar 2,3% z naszej wypłaty brutto. Od momentu wejścia w życie ustawy z dnia 12.03.1999 r. schemat przepływu składek wygląda następująco:

PRACODAWCA: nalicza, potrąca i przekazuje składkę do ZUS na różne fundusze, w tym także na FUNDUSZ EMERYTALNY;

ZUS: pośredniczy w przekazaniu składki do OFE, a zarazem kontroluje pracodawcę;

OFE: potrąca opłatę manipulacyjną, przelicza pozostałą kwotę na jednostki rozrachunkowe, prowadzi rachunek inwestora, pomnaża i wypłaca środki do zakładu emerytalnego;

ZAKŁAD EMERYTALNY: wypłaca wybrany przez członka OFE rodzaj emerytury.

Choć ZUS posiada potrzebne informacje, to jednak nie zawsze przekazuje terminowo składki do Otwartych Funduszy Emerytalnych, co jest związane z brakiem aktualizacji danych osobowych członków OFE oraz z tym, że ZUS ma niedrożny system przetwarzania danych. Na szczęście, wprowadzający reformę liczyli się z występowaniem podobnych problemów i zabezpieczyli nas przed negatywnymi skutkami występujących opóźnień. Dlatego każdego roku otrzymujemy pisma za-

równy z ZUS, jak i z OFE, które obrazują naszą sytuację emerytalną. Pismo z ZUS informuje nas m.in. o tym, ile mamy zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne, w jakiej wysokości pracodawca odprowadza nasze składki oraz ile składek ZUS powinien przekazać do OFE (czyli składki należne), a ile faktycznie ich przekazał (czyli składki odprowadzone). W okresie między należnym a rzeczywistym terminem przekazania składek do funduszu ZUS jest zobowiązany zwiększyć kwotę przekazywanej składki o odsetki karne. ZUS powinien przekazać do funduszu składkę w takiej samej wysokości, w jakiej została ona potrącona z naszego wynagrodzenia brutto (ewentualnie powiększoną o odsetki za zwłokę). Jeżeli na piśmie z ZUS składki należne i przekazane są w różnej wysokości to oznacza, że powstały nieprawidłowości w przekazywaniu składek i nasza emerytura będzie niższa, żeby temu zapobiec powinniśmy się tym zainteresować. Dostajemy również pisma z OFE, które zawierają informacje o stanie konta i ewentualnych odsetkach z ZUS. Jest to bardzo ważne również dlatego, że kapitał gromadzony w Otwartych Funduszach Emerytalnych jest dziedziczony (przed osiągnięciem wieku emerytalnego). Jeśli na deklaracji przystąpienia do OFE nie wpisaliśmy osoby Uposażonej (w 1999 r. nie było takiego obowiązku) lub nie wybraliśmy samodzielnie OFE i zostaliśmy wylosowani przez ZUS, to powinniśmy jak najszybciej zdecydować, kto w razie naszej śmierci ma prawo do pieniędzy, jakie zgromadziliśmy w OFE. Najistotniejsze w nowym systemie emerytalnym jest to, że o wysokości naszej emerytury decyduje wysokość kapitału, jaki w nim zgromadzimy. Powinniśmy szczególnie zadbać o:

- aktualizację danych osobowych,
- wskazanie osób Uposażonych,
- kontrolę składek należnych i przekazanych,
- świadomy wybór Otwartego Funduszu Emerytalnego.

W uporządkowaniu sytuacji emerytalnej pomagają między innymi firmy zajmujące się pośrednictwem finansowym na rynku. Ponieważ zależy im na kompleksowej obsłudze swoich Klientów, oferują bezpłatny serwis dokumentów ubezpieczeniowych.

IRENEUSZ DYJAK - Komendant Komisarzatu Policji w Tyczynie

Z policyjnej statystyki lipiec - sierpień 2011 r.

W miesiącach wakacyjnych policjanci z Komisarzatu w Tyczynie aż 31 razy wyjeżdżali do zdarzeń drogowych. Zatrzymanych zostało 8 nietrzeźwych kierujących, w 25 przypadkach zatrzymano dowody rejestracyjne pojazdów.

Na terenie działania Komisarzatu Policji w Tyczynie odnotowanych zostało 68 zgłoszeń o zdarzeniach przestępczych z czego :

- 34 w gminie Tyczyn,
- 17 w gminie Chmielnik,
- 17 w gminie Hyżne.

Na podstawie powyższych zawiadomień wszczęto 48 postępowań przygotowawczych, natomiast w 20 przypadkach prowadzone były postępowania sprawdzające.

Z łącznej liczby 98 ujawnionych w tym czasie wykroczeń, 52 zakończonych zostało postępowaniem mandatowym, za

które wystawiono mandaty karne na łączną kwotę 9.960 zł, w 46 przypadkach zostaną przeprowadzone czynności wyjaśniające w tym:

- z gminy Tyczyn – 27,
- z gminy Chmielnik – 8,
- z gminy Hyżne – 11.

Policjanci interweniowali u 44 rodzin, w których docho- dziło do awantur pomiędzy domownikami, 9 osób spędziło noc w Izbie Wytrzeźwień w Rzeszowie, w 3 przypadkach wdrożono procedurę „Niebieskiej Karty”.

Numer 11. Głosu Tyczyna

- ukaże się z datą 6 listopada 2011 r.
- termin składania tekstów upływa 25 października br. Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji glostyczyna@tyczyn.pl lub składać osobiście w siedzibie redakcji: Urząd Miejski w Tyczynie, pok. 24.

Nowa ustawa o ochronie zwierząt

Sejm RP na posiedzeniu w dniu 18 sierpnia br. uchwalił nowelizację Ustawy o Ochronie

Zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 r. Projekt nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt i utrzymaniu porządku w gminach przygotowano w ramach prac Parlamentarnego Zespołu Przyjaciół Zwierząt, w których uczestniczyły także inne organizacje.

Od ponad dwóch lat Koalicja dla Zwierząt, porozumienie kilkudziesięciu organizacji *pro-zwierzęcych*, przygotowywała projekt nowej ustawy, która w niezmienionej formie funkcjonuje od 1997 r. Na początku lutego rozpoczęto akcję, tzw. obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej - zbierania 100 tysięcy podpisów pod projektem nowej ustawy. 100 tysięcy (realnych, nie internetowych) podpisów koniecznych było do tego, żeby ustawą musiał zająć się Sejm. W głosowaniu za nią opowiedziały się wszystkie kluby (za było 382 posłów, 7 przeciw, 14 wstrzymało się). Ustawa została przekazana do Senatu, całość nowelizacji wraz z przyjętymi poprawkami poparło 86 senatorów, dwóch wstrzymało się od głosu, nikt nie był przeciw. Nowelizacja trafiła ponownie do Sejmu, który przyjął większość senackich poprawek do ustawy. Przyjęta nowelizacja trafi teraz na biurko prezydenta. Nowa ustawa wprowadza wiele zmian i jest dużym krokiem w stronę poprawy losu zwierząt, choć trzeba przyznać, że z drugiej strony rodzi szereg wątpliwości.

Najważniejsze elementy zmian dotyczą:

- zakazu trzymania zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały dłużej niż 12 godzin w ciągu doby lub powodujący u nich uszkodzenie ciała, cierpienie, długość uwięzi nie może być krótsza niż 3 m;

- wprowadzenie obowiązku informowania policji, straży gminnej lub schroniska o napotkaniu porzuconego psa lub kota;

- zakaz sprzedaży zwierząt domowych na targowiskach, giełdach itp. (psów i kotów poza miejscami hodowli), zabrania się rozmnażania psów i kotów w celach handlowych;

- zabrania się nabywania zwierząt domowych na targowiskach, targach i giełdach, psów i kotów poza miejscami chowu lub hodowli;

- zakaz przycinania psom uszu i ogonów oraz innych tego typu zabiegów na zwierzętach;

- wprowadzenie obowiązku wypuszczenia psów tylko z oznakowaniem, umożliwiającym identyfikację właściciela lub opiekuna;

- rada gminy wypełniając obowiązek polegający na zapewnianiu opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wylapywaniu, corocznie (do 31 marca) określa w drodze uchwały program opieki nad zwierzętami bezdomnymi. Program obejmuje: zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt, opiekę nad wolno żyjącymi kotami i ich dokarmianie, odławianie bezdomnych zwierząt, obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach, poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt, usypianie ślepych miotów, wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia

miejsca dla zwierząt gospodarskich, zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. Program może obejmować plan znakowania zwierząt w gminie. Ustawa przewiduje zwiększenie kar za znęcanie się nad zwierzętami do dwóch lat ograniczenia lub pozbawienia wolności (obecnie jest to rok), za znęcanie się ze szczególnym okrucieństwem do trzech lat (obecnie dwa lata). Osoba, która będzie znęcała się nad zwierzęciem, będzie mogła stracić prawo do jego posiadania na okres od roku do 10 lat. W przypadku skazania za znęcanie się nad zwierzęciem, sąd orzekł będzie przepadek zwierzęcia, jeśli sprawca był jego właścicielem. Sąd może zakazać także wykonywania określonego zawodu, prowadzenia działalności lub wykonywania czynności wymagających zezwolenia, które są związane z wykorzystywaniem zwierząt. Będzie mógł także orzec nawiązkę w wysokości od 500 zł do 100 tys. zł na cel związany z ochroną zwierząt, wskazany przez sąd (obecnie może to być kwota od 25 zł do 2,5 tys. zł). Przed sądem w sprawach dotyczących znęcania się nad zwierzęciem będą mogły występować organizacje społeczne. Nie każdy właściciel zwierzęcia, nad którym ktoś się znęcał, chce występować w tej sprawie do sądu; po wejściu w życie ustawy będzie mogła to zrobić organizacja. Dotyczy to także postępowań dotyczących nieletnich. Zmiana Ustawy o Ochronie Zwierząt pokazuje, że to **sami obywatele domagali się zmian**, świadczy o tym zebranych 100 tysięcy podpisów miłośników zwierząt. Ruch na rzecz zwierząt jest w Polsce silny. Pokazuje to również akcja „Zerwijmy łańcuchy”, która odbyła się już po raz piąty (19 września br.).

Myśli o człowieku

Człowiek nie jest stworzony do klęski. Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać.

Ernest Hemingway

***

Człowiek nie mądrzeje na starość, ale staje się ostrożny.

Ernest Hemingway

***

Człowiek jest tak długo mądry, dopóki szuka mądrości.

Jeżeli mniema, że ją znalazł,

wówczas staje się błaznem.

Konfucjusz

***

Kiedy widzisz dobrego człowieka, staraj się go naśladować.

Kiedy widzisz złego człowieka, zastanów się nad samym sobą.

Konfucjusz

***

Im bardziej poznaję ludzi, tym bardziej kocham zwierzęta.

Bernard Show

UWAGA!

Od 7 czerwca 2011 r.
siedziba

**Gminnego Centrum
Pracy w Tyczynie**

została przeniesiona do budynku
dawnej Wyższej Szkoły
Społeczno-Gospodarczej w Tyczynie
(ul. Św. Krzyża 14),
pokój nr 104, I piętro
(nad prywatnym przedszkolem).

Tel. (17) 22-91-885

Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie

Informujemy, że Gmina Tyczyn realizuje projekt pn. **Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie**.

Jego celem jest rewitalizacja obiektu zabytkowego spichlerza położonego w Tyczynie na potrzeby Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej.

Remont spichlerza jest niezbędny ze względu na konieczność wyeliminowania zagrożenia, zachowania jego substancji zabytkowej i wystroju architektonicznego oraz poprawę wyglądu estetycznego obiektu. Prace remontowe są częścią kompleksowej rewaloryzacji obiektów wchodzących w skład zespołu pałacowo-parkowego w Tyczynie, będącego jedną z najcenniejszych w powiecie rzeszowskim i znaczących w woj. podkarpackim rezydencji, których założenie datuje się na XVIII w. Główne prace budowlane to: wykonanie instalacji elektrycznej, roboty budowlane i sanitarne. W ramach robót budowlanych przewidziano prace termomodernizacyjne, związane z naprawą istniejącego pokrycia dachowego oraz elementów konstrukcyjnych dachu, które wpłyną na znaczną poprawę efektywności energetycznej budynku. Poza wymienionymi pracami przewiduje się również zakup wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności przez Centrum. Po zakończeniu realizacji projektu budynek Centrum zostanie włączony w struktury Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie.

Projekt pn. **Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie** jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie oraz Domy Ludowe w: Borku Starym, Hermanowej, Kielnarowej i Matysówce

zapraszają dzieci i młodzież do udziału w zajęciach szachowych

Prowadzą je doświadczeni i wykwalifikowani instruktorzy z Akademii Umysłu „Wesoła Szachownica”.

Szachy sprzyjają wszechstronnemu rozwojowi człowieka. Dzięki nim ćwiczymy: pamięć, umiejętność logicznego i abstrakcyjnego myślenia, rozwijamy wyobraźnię przestrzenną. Skutkiem tego jest rozwój intelektu, zwiększona aktywność umysłowa oraz rozbudzenie zdolności twórczych. Biorąc pod uwagę fakt, że szachy składają się z określonych zasad i reguł, każdy szachista, aby ich przestrzegać, musi wykazać się zdyscyplinowaniem i wyobraźnią.

Na podstawie powyższych wniosków można określić, na jakich płaszczyznach szachy wpływają na rozwój psychiczny i intelektualny dziecka:

- > rozwój zainteresowań,
- > ćwiczenie uwagi i pamięci,
- > myślenie logiczno-wyobrażeniowe,
- > aktywność twórcza,
- > rozwój pozytywnych sfer osobowości,
- > konsekwencja i wytrwałość w działaniu.

Szachy to nic innego, jak narzędzie stymulujące rozwój emocjonalny i intelektualny dziecka, kształtujące jego osobowość i pozwalające na rozwój twórczego potencjału drzemącego w każdym z nas.

Informacje i zapisy:

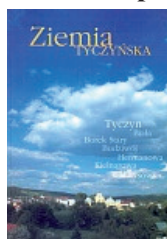
MGOK w Tyczynie – tel. 17 22-19-363

Maciej Woźniak – tel. 602-612-630

Marcin Woźniak – tel. 723-077-817.

**Książki, które można zakupić
w Urzędzie Miejskim w Tyczynie.
Informacja w sekretariacie lub
pokoju nr 25.**

Ziemia Tyczyńska - album pod redakcją Jerzego J. Fąfary i D. Leszczyńskiej. Publikacja zawiera barwne zdjęcia B. Frydrycha, przedstawiające gminę Tyczyn z jej urokliwymi zakątkami.

Cena 30 zł.

Ziemia tyczyńska w starej fotografii - album, pod red. A. Kustry i K. Szczepańskiego, zawiera 250 zdjęć. Fotografie przedstawiają osoby, ulice, place i domy, także te, które z czasem uległy przebudowie czy rozbiórce.

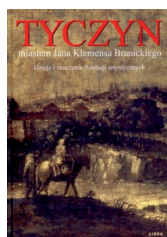
Cena 25 zł. (książkę można zakupić również w MiG BP w Tyczynie).

Ziemia tyczyńska z bliska i z daleka - album wydany z okazji 640-lecia Tyczyna, przedstawia obiekty zabytkowe i sakralne, kościelne uroczystości,

zakłady pracy..., ukazuje też malowniczą przyrodę Pogórza. Wstęp napisał S. Kłos, a zdjęcia wykonali m.in. B. Frydrych, K. Motyka, T. Poźniak i J. Witkiewicz.

Cena 35 zł.

Tyczyn miastem Jana Klemensa Branickiego. Dzieje i znaczenie fundacji artystycznych. Książka o działalności fundacyjnej i mecenacie artystycznym Jana Klemensa Branickiego.

Cena 30 zł.

Tyczyn edukacja regionalna - książka autorstwa A. Kowalczyk, wydana w roku 2006 przez Gminę Tyczyn, zawiera szczegółowy program wycieczek po Tyczynie i okolicy opracowany z myślą o uczniach kl. IV-VI.

Jej odbiorcami mogą być także osoby, które chcą pogłębić wiedzę o historii naszego miasteczka i okolicy.

Cena 15 zł.

Wspomnienie o Pani Wincencie Dąbrowskiej

*Nie umiera ten, kto trwa
w pamięci i sercach żywych ...*

W grudniu br. minie 30 lat od śmierci byłej dyrektor LO w Tyczynie (w latach 1955-1971) mgr Wincencie Dąbrowskiej, zasłużonego Pedagoga, Wychowawcy młodzieży, działacza na niwie oświaty i kultury w środowisku naszego miasta. Była osobowością lat 60., o czym świadczy nadanie Jej przydomku „Pani na Tyczynie”. W związku z obchodzonym w październiku Dniem Edukacji warto przypomnieć sylwetkę pani Dyrektora, która wiele dobrego zrobiła dla środowiska, przekazując wiedzę i serce tyczyńskiej młodzieży. O tym, że silnie była związana z tym środowiskiem, świadczy to, że życzyła sobie być pochowaną na tyczyńskim cmentarzu, bo tu w Tyczynie spędziła ostatnie 26 lat swojego życia.

Zanim przejdę do osobistych wspomnień byłej uczennicy związanych z panią Dyrektorem, przedstawię krótki rys Jej pracy zawodowej.

Czerwiec 1968 r., W. Dąbrowska w otoczeniu ówczesnych władz

Pani W. Dąbrowska urodziła się 15.01.1908 r. w Jarosławiu. Swoje staranne wykształcenie zdobyła w Gimnazjum sióstr Urszulanek w Tarnowie, a następnie na UJ, gdzie uzyskała tytuł magistra historii. Doświadczenie zawodowe zdobyła, pracując między innymi w:

- Prywatnym Gimnazjum Żeńskim w Tarnowie,
- Państwowym Krawieckim Gimnazjum Żeńskim w Łucku,
- Doksztalczącej Szkole Zawodowej w Łucku,
- Państwowym Gimnazjum i Liceum im. H. Sienkiewicza w Łańcucie,
- Państwowej Szkole Stopnia Licealnego w Przeworsku,
- Liceum dla Wych. Przedszkoli w Jarosławiu (zastępca dyr.).

Po tak bogatym doświadczeniu pedagogicznym, w 1955 r. otrzymała nominację na dyrektora LO w Tyczynie. Na tym stanowisku pracowała do 1971 r. O dużych zasługach pani Dyrektora dla tyczyńskiej oświaty, w ciągu 16 lat kierowania placówką, świadczy nazwanie tego okresu (w 50-letniej historii szkoły) „Złotą Szesnastką”, ze względu na „szczególnie dynamiczny rozwój szkoły”.

A oto nieco wspomnień z tamtych lat, kiedy byłam uczennicą w granatowym fartuchu z białym kołnierzem. Tak! Tak! To był obowiązkowy strój dla uczennic. Dodatkowym atrybutem był granatowy beret i tarcza przyszyta (nie na agrafce). Oczywiście berety były zmartwieniem dla nastoletnich panienek, więc ubierano je przed wejściem do parku, a po lekcjach, za bramą ładowały w teczkę. Oj! Żelazną dyscypliną charakteryzowały

się „rządy” pani Dąbrowskiej w tyczyńskim ogólniaku, często nazywanym (ironicznie) „Sorboną” lub „Cambridge”. Nie było mowy o noszeniu do szkoły, tak wówczas modnych, kolorowych pończoch. O malowaniu się dziewcząt nie było również mowy, gdyż panie profesorki skrzętnie sprawdzały, czy któreś z uczennic nie trzeba wysłać pod kran. Pod względem dyscypliny tyczyńskie liceum nie odbiegało zbyt od przedwojennych prywatnych szkół, w jakich to pani Dyrektor zdobywała pierwsze swoje doświadczenia. Z nich to właśnie przenosiła tradycje i obyczaje do „swojej” szkoły. Wzorując się więc na przedwojennych metodach kształcenia i wychowywania młodzieży, dbała o wszechstronny rozwój uczniów, doceniając szeroko pojętą dyscyplinę szkolną. Znalazienie się w gabinecie pani Dyrektora (przypadkowe lub zamierzone) było dla uczniów dużym przeżyciem. Nie bez przyczyny była w szkole nazywana „Carycą”. Była pedagogiem wielkiego formatu, cieszącym się dużym autorytetem wśród swoich podopiecznych. Ale zanim została Jej powierzona funkcja dyrektora przepracowała 22 lata w różnego typu szkołach. Bogate doświadczenie pedagogiczne sprawiło, że umiejętnie i z wielkim zaangażowaniem kierowała powierzoną sobie placówką, zdobywając szacunek i autorytet zarówno wśród uczniów, rodziców jak i władz oświatowych. Szkoda, że te wymagania wieloletniej praktyki pedagogicznej, potrzebne do objęcia stanowiska dyrektora, odesłano do lamusa. Mam tu na uwadze obecne czasy, gdy aspiracje na dyrektorskie mają młodzi, niedoświadczeni ludzie. Pani Dąbrowska nie tylko wymagała. Dbała o dyscyplinę (wprowadzając nawet niekiedy rygor), ale także o wszechstronny rozwój młodzieży. Osobiście uczyła zachowania się przy stole, kultury bycia (nie tylko na terenie szkoły), ale i w innych miejscach publicznych. Młodzież miała możliwość rozwoju zgodnie ze swoimi zainteresowaniami na różnego rodzaju zajęciach pozalekcyjnych.

Uroczystości szkolne były przygotowywane na wysokim poziomie, zaangażowani w nie byli, nie tylko uczniowie ale i nauczyciele. Sama pani Dyrektor osobiście im patronowała.

Rok 1956, wycieczka klasowa do Krakowa

Jednak, choć pani Dąbrowska była „żelazną damą” w zakresie dyscypliny - to z drugiej strony była niezwykle ciepłą osobą. Świadczy o tym umiejętność wybaczenia wielu wybryków swoim podopiecznym, zwracając się do uczniów per „Dziecko” lub zdrabniając imiona.

Jak wynika z zapisów w książce „50 lat LO w Tyczynie” pani Dyrektor „była zbyt samodzielna w podejmowaniu

decyzji, nie konsultując się z władzami PZPR, propagowała arystokratyczne i burżuazyjne wzory wychowawcze”, stąd nie była zbyt wygodna dla władz, co komplikowało Jej stosunki z nimi. Być może, że ta właśnie sytuacja (oprócz problemów zdrowotnych), spowodowała, że choć nie bez żalu, zgodziła się na propozycję przejścia na emeryturę. Była jednak świadoma tego, że wiele dobrego uczyniła dla środowiska, w którym przyszło Jej spędzać ostatnie 26 lat życia, oddając swoją wiedzę, talent pedagogiczny i serce młodzieży. Myślę, iż motto do mojego wspomnienia, pojawiające się często w nekrologach, może być epitafium dla pani Dyrektor, gdyż pamięć

o Niej wśród absolwentów LO „tamtych lat” okazała się „silniejsza od zapomnienia”. Potwierdzeniem tego będzie odprawiona 22 października br. o godzinie 11.00 z inicjatywy absolwentów msza św. w intencji pani Dąbrowskiej w tyczyńskiej świątyni. Po niej nastąpi złożenie kwiatów na Jej grobie, odnowionym przez absolwentów, po czym inicjatorzy tej uroczystości spotkają się w budynku liceum, aby powspominać dawne czasy.

Do wspomnień o pani Dyrektor wykorzystałam książkę „50 lat Liceum Ogólnokształcącego w Tyczynie”.

EMIL WĄSACZ - absolwent LO w Tyczynie, były minister skarbu

Pani Dyrektor - wspomnienia

W październiku w Tyczynie spotkają się byli uczniowie Dyrektor Wincenty Dąbrowskiej. Okazją do tego będzie uroczysta msza w kościele parafialnym w Tyczynie, odprawiona w jej intencji oraz odnowienie jej pomnika. Chcę podzielić się z czytelnikami *Głosu Tyczyna* garścią wspomnień i refleksji na temat Tyczyna i liceum z czasów mojej młodości, czyli okresu, kiedy dyrektorem szkoły była pani Wincenta.

Przez dwa lata mieszkalem w internacie w tutejszym liceum, dlatego miejsce to było dla mnie nie tylko szkołą, ale też domem. Nie będę wspominał walorów usytuowania liceum w pałacyku Wodzickich i w pięknym parku, bo są one oczywiste do dziś. Nawiążę jednak do obyczajów i atmosfery panujących wówczas w liceum. Bazą był oczywiście regulamin szkoły, ale o prawdziwym obliczu decydowali nauczyciele. Myślę, że główny wpływ na atmosferę, panującą w liceum, miała dyrektorka Dąbrowska. Będąc nauczycielką wykształconą przed wojną, chciała stworzyć namiastkę czegoś z tamtych czasów, choć w warunkach komunistycznych. Oceniam, że propagandy tej było tyle, ile musiało być w tych czasach. Inni może odczuwali to inaczej. Oczkiem w głowie pani Dyrektor był szeroko rozumiany ceremoniał. Były liczne akademie, apele poranne na wzór tych wojskowych. Był oczywiście obowiązek właściwego „skromnego” ubierania się. Dziewczyny musiały przychodzić do szkoły w fartuszkach z przyszytą tarczą szkolną. Strój musiał być odpowiedniej długości, nieodslaniający kolan, pończochy nie mogły być ani kolorowe, ani cienkie, lecz tak zwane patentowe. Nieregulaminowy strój natychmiast był wyłapywany na apelu.

Nam, chłopcom, było lżej, gdyż przedmiotem zainteresowania nauczycieli były jedynie tarcze oraz włosy. Nie wolno było, aby te były zbyt długie, w tak zwanym stylu bitelsowskim. No, może z jednym wyjątkiem. Miałem bardzo kręcone włosy i bujną, jak na oczekiwania szkoły, fryzurę (dziś trudno w to uwierzyć), nikt mi z tego powodu w szkole nie robił przykrości, nawet pani Dyrektor. Jakies dwa, trzy lata po maturze spotkaliśmy się przed parkiem. Moje włosy były mocno przycięte. Pani Dąbrowska zwróciła się do mnie z wyrzutem: „Milusiński, dlaczego stałeś się tak modny i ściąłeś włosy?” Jednym z obowiązków szkolnych uczniów była dbałość o porządek w liceum i parku. Zwykle dwa razy do roku oczyszczaliśmy z traw przyalejkowe rowy, częściej jednak zbieraliśmy śmieci.

Dyrektor Dąbrowska była nauczycielką historii, ale o jej umiejętnościach w tym zakresie trudno mi cokolwiek powiedzieć, gdyż praktycznie nie prowadziła lekcji z powodu sprawowania obowiązków dyrektorskich.

Przez trzy lata siedziałem w jednej ławce z Adasiem Warzochą, późniejszym dziennikarzem *Nowin*. Zawsze siedzieliśmy w ostatniej ławce za dziewczynami, mając do omówienia wiele „ważnych” spraw. Pewnego dnia pani Dyrektor przesadziła nas do pierwszej ławki. Czuliśmy się tam bardzo nieswojo, dlatego na każdej lekcji historii prosiliśmy panią Dąbrowską o to, aby darowała nam winy.

Ta jednak postawiła warunek: „Jak będziecie aktywni to was przeniosę”. Od tej pory cały czas zgłaszaliśmy się do odpowiedzi, dlatego po kilku tygodniach wróciliśmy z zesłania. Do dziś historia jest moim ulubionym przedmiotem.

W czasach, gdy chodziłem do tyczyńskiego liceum zarówno grono pedagogiczne, jak i uczniowskie, nie było liczne, dlatego po pewnym czasie wszyscy dobrze się znali.

Na tym kończę moje wspomnienia. Korzystając z okazji chciałbym pozdrowić moich nauczycieli, koleżanki i kolegów.

Mam nadzieję, że garść tych wspomnień przeniosła ich w beztrudne lata szkolne, w których pani Dyrektor była za-

ANNA KOCÓR

Nauczycielom

Nauczycielom kwiatek w ich święto
słowa wdzięczności, uznania.

Trudna to praca, odpowiedzialna
młodych ukierunkować pozwala.

Kształtuje charakter, czyni starania,
by drogę właściwą wskazać.
Tak wiele, wiele od nich zależy:
perspektywę przyszłości ukazać.

Nie jest dziś łatwo nauczać,
wychowawca niewiele może,
lecz argumentów i mądrych rozwiązań
daj im o Panie, dobry Boże.

Aby z zapałem i cierpliwością
pełnili swoje niełatwe zadanie,
to od nich w dużej mierze zależy,
jakim Janem Janek zostanie?!

Pożegnanie lata

18 września w słoneczne, jesienne popołudnie tyczyński rynek tętnił życiem. W pikniku „Pożegnanie lata” pod patronatem Burmistrza Tyczyna dr Jana Hermaniuka wystąpiły dziecięce zespoły taneczne „Katarzynki” z Tyczyna, „Skrzaty” i „Niezapominajki” z Domu Ludowego w Kielnarowej oraz zespół wokalny i soliści z Domu Ludowego w Hermanowej.

Nasi milusińscy chętnie uczestniczyli w przygotowanych specjalnie dla nich zabawach i konkursach z nagrodami.

Swoje wspomnienia z wakacji dzieci wyrysowały kolorowymi kredami na asfalcie. Miłą niespodzianką była możliwość obejrzenia strażackiego wozu oraz znajdującego się w nim sprzętu. Wśród atrakcji dla dzieci znalazły się: dmuchany zamek, wata cukrowa, balony, zabawki, było też malowanie twarzy.

Zainteresowaniem cieszyła się symultana szachowa z mistrzem Marcinem Woźniakiem przygotowana przez Akademię Umysłu „Wesoła szachownica”.

Zgromadzonej publiczności zaprezentowała się w prawie godzinny koncert Orkiestra Dęta WSK Rzeszów i M-GOK w Tyczynie. Miło nam poinformować, że orkiestra ta będzie działać również pod patronatem tyczyńskiego Domu Kultury, a jej występy na stałe wejdą w kalendarz imprez.

Nie zabrakło też muzyki „na swojską nutę”, w wykonaniu Zespołu Śpiewaczego „Tyczyniacy” i „Kapeli Wójta Tyczne-
ra”, którzy zawsze mają swoich entuzjastów.

Organizatorzy (MGOK w Tyczynie i Zarząd Osiedla w Tyczynie) dziękują sponsorom: tyczyńskim strażakom, pani Ewie Mazurek - reprezentującej PKO S.A. w Rzeszowie oraz ZMW „Wici” Koło w Tyczynie za ufundowanie nagród dla dzieci.

I Festiwal Piosenek Katarzyny Sobczyk

Po powrocie ze Stanów Zjednoczonych w roku 2008, na zaproszenie M-GOK w Tyczynie, Katarzyna Sobczyk wystąpiła z okazji Święta Patronalnego Gminy w naszym Ośrodku Kultury. Jej występ został gorąco i z entuzjazmem przyjęty przez publiczność, a i ona sama z rozrzwinnieniem wspominała dziecięce lata spędzone w naszym mieście. Po koncercie zrodził się pomysł zorganizowania festiwalu, mającego na celu popularyzację dorobku artystycznego Kasi Sobczyk oraz promocję utalentowanej wokalnie młodzieży. Niespełna rok temu, podczas uroczystości nadania imienia naszej placówki, syn zmarłej już wtedy piosenkarki, **Sergiusz Fabian Sawicki** zobowiązał się do objęcia honorowym patronatem tego artystycznego wydarzenia.

Solistki i zespół wokalny NSF z Przemyśla

Podczas I Festiwalu Piosenek Kasi Sobczyk, który odbył się 24 września, patronat honorowy nad imprezą objęli także Marszałek Województwa Podkarpackiego **dr Mirosław Karp** i Burmistrz Tyczyna **dr Jan Hermaniuk**. Festiwal

Gabriela Janusz z zespołem

wzbudził duże zainteresowanie wykonawców i mediów. Patronat medialny objęli: *TVP Rzeszów*, *Polskie Radio Rzeszów*, *Radio VIA*, *Gazeta Codzienna Nowiny*, portal *Nowiny 24*, portal *Strefa Imprez*.

W przesłuchaniach konkursowych w pierwszej edycji festiwalu o **Złotą Różę Małego Księcia**, udział wzięło 16 soli-

Śpiewa Andżelika Żak

stów i 2 zespoły wokalne.

Jury w składzie: Sergiusz Fabian Sawicki, Jarek „Doktor” Janiszewski, Jerzy Dynia, Ania Rusowicz, Agata Sierańska, postanowiło przyznać młodym wokalistom następujące nagrody:

- „Złotą Różę” Gabrieli Janusz z zespołem z Rzeszowa,
- „Srebrną Różę” Magdalenie Pamule z Przemyśla,
- „Brązową Różę” Aleksandrze Lechocińskiej z Przemyśla.

... i Ewelina Cieślak

Joanna Mikuła z prowadzącym

Przyznano także wyróżnienia:

- Kornelii Rzucilo z Rzeszowa,
- Zespołowi wokalnemu „NSF” z Przemyśla,
- Anny Chmielarz z Koszalina,
- Marysi Feduniewicz z Przemyśla.

Jurorzy wysoko ocenili wszystkie prezentacje konkursowe i zachęcali organizatorów do kolejnych edycji. Gośćmi festiwalu, którzy wystąpili w specjalnie przygotowanym na tę okazję koncercie noszącym tytuł *Pamięci Kasi Sobczyk* byli:

- **Sergiusz Fabian Sawicki** - syn artystki z zespołem *Marrakesh*,

- **Jarek „Doktor” Janiszewski** - wokalistą zespołu *Czarno-Czarni*, w którym śpiewała Kasia Sobczyk,

- **Ania Rusowicz** - córka Ady, przyjaciółki piosenkarki.

MGOK w Tyczynie im. Katarzyny Sobczyk serdecznie dziękuje sponsorom:

- Bankowi Spółdzielczemu w Tyczynie,
- Firmie SZIK,
- Aptece FARMNET,
- Firmie JAR z Kielnarowej,
- panu Janowi Skowronkowi.

Z Jerzym Dynią

rzeszowskim dziennikarzem, miłośnikiem folkloru, autorem wielu audycji telewizyjnych i radiowych, członkiem jury podczas I Festiwalu Piosenek Katarzyny Sobczyk O Złotą Różę Małego Księcia - rozmawiała Alicja Kustra

1. Jak ocenia Pan poziom uczestników Festiwalu?

Przede wszystkim cieszę się, że jest taki festiwal, bo dzięki niemu oddano hołd osobie, która związana była z Tyczynem. Pokazał on, że młodzi ludzie potrafią śpiewać piosenki, które starsze pokolenie tak bardzo pokochało.

Chciałbym, aby młodzi ludzie śpiewali nie tylko piosenki Kasi, ale w ogóle polskie piosenki, aby nie byli tylko biernymi słuchaczami ze słuchawkami w uszach. Chciałbym, aby potrafili z tego co serwują nam media, wybrać najlepszą część. Nie chcę być złym prorokiem, ale o wielu współczesnych przebojach za parę lat nikt nie będzie pamiętał. Przeciwnie do piosenek Kasi, które przetrwały w naszej świadomości i dziś nują je nie tylko starsi, ale i młodzi.

2. Co takiego jest w piosenkach Kasi, że zachwycają wiele pokoleń Polaków?

Jej utwory wywarły bardzo duży wpływ na scenę muzyczną ówczesnych czasów. Dlaczego? Były bardzo potrzebne statystycznemu słuchaczowi, bo przypominały o latach młodości, ubarwiały życie, były jak kolorowy motyl, który rozświetlał smutną, szarą rzeczywistość. Piosenki Kasi mają ciekawą treść, nowoczesne rytmy, a sama wokalistka, była tak silną osobowością, że zawsze potrafiła skupić na sobie uwagę słuchacza.

3. Pańska faworytka tegorocznego Festiwalu?

Oczywiście wokalistka, która zdobyła I miejsce. Moją uwagę zwróciła też wykonawczyni z Koszalina. Według mnie, piosenki w jej wykonaniu były najdojrzalsze głosowo i interpretacyjnie.

Dziękuję za rozmowę.

Nauka i oświata

Oto kolejny fragment z książki S. Obar „Nasze korzenie - ludzie i obyczaje” wydanej w roku ubiegłym przez Regionalne Towarzystwo Rolno - Przemysłowe „Dolina Strugu”. Tym razem autorka dzieli się wspomnieniami, dotyczącymi nauki w przedwojennej szkole.

To, że wiara, tradycje i patriotyzm były tak głęboko zakorzenione na wsi i przetrwały 123 lata zaborów, było zasługą rodziców, nauczycieli, księży. Księża wpajali w umysły parafian dobro, a ostro i zdecydowanie potępiali zło.

Była współpraca między: rodzicami, nauczycielami i księdzem. To wspólne działanie przynosiło owoce.

Ksiądz nie tylko odprawiał msze św., głosił kazania (nie było mikrofonów, ale stojącego na kazalnicy wszyscy słyszeli), udzielał sakramentów, organizował różne bractwa kościelne, uczył dzieci religii i śpiewu pieśni.

Byli też księża społecznicy, ci zakładali Kasy Stefczyka, mleczarnie i inne organizacje świeckie. Nie we wszystkich wsiach, w tym czasie, były szkoły. Tam, jak opowiadała moja Babcia, nauczyciele chodzili zimą po domach, uczyli dzieci i starszych, nie tylko czytania i pisania, ale przekazywali też historię naszego państwa, jego początek i dalsze dzieje, rozbudzali miłość do ojczyzny, utrwalali patriotyzm. Usłyszane od nich wiadomości przekazywali jedni drugim. Taki nauczyciel pożyczał książki, które umiejscy już czytać, czytali gromadzącym się w ich domu sąsiadom. W czasie rozbiorów i potem też byli w naszej Ojczyźnie pisarze i poeci, którzy umieli trafić swoim *piórem do serca*, nie tylko uczonych, ale i prostaczków, potrafili wznicić nienawiść do wrogów, nauczyć miłości do Ojczyzny.

Moja Babcia nauczyła się pisać i czytać dzięki takiemu chodzącemu po domach nauczycielowi. Mój Ojciec, urodzony w 1887 roku, chociaż był czwartym dzieckiem w rodzinie, chodził do szkoły. Jestem w posiadaniu listu od jego najstarszego brata, który przed I wojną światową wyjechał do Ameryki. List ten jest pisany takim samym charakterem pisma, jak pismo mojego Ojca. Świadczy to o tym, że we wsi, z której pochodzę szkoła 3 lub 4 klasowa była w 1890 r. lub nieco wcześniej. Jak opowiadali moi Rodzice, także w tym czasie, kiedy ja chodziłam do szkoły i do 1939 r., kiedy nauczyciel wchodził do klasy, dzieci stojąc mówiły „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus”. Nauczyciel odpowiadał „Na wieki wieków. Amen” i zaczynał, żegnając się „Ojcze Nasz” i „Zdrowaś Maryjo”. Tak samo po skończonych lekcjach. Czasem śpiewało się jeszcze „Kiedy ranne wstają zorze”.

Rok 1930. Park w Tyczynie, F. Kotula z wychowankami

Nauczyciele byli przygotowani do zawodu, wykształceni i z powołania, starali się i potrafili w trzy, cztery lata nauczyć wiejskie dzieci kaligraficznego pisania, gramatyki, płynnego czytania, tabliczki mnożenia i dzielenia, przyrody, geografii, znajomości miar. Uczyli historii Polski, kładąc wielki nacisk na najważniejsze wydarzenia historyczne w naszym kraju, takie jak: początek państwa, panowanie Piastów, Jagiellonów i Sasów, elekcje, zasłużeni hetmani, przywódcy powstań, Konstytucja 3-go Maja. Matematykę, polski i historię wpychali w umysły nie zawsze pojętnych dzieci, ucząc tracili dużo nerwów i zdrowia. Byli to nauczyciele z krwi i kości, nie brali za darmo pensji, odpracowywali ją rzetelnie. Mieli czas na uczenie higieny, porządku, poszanowania starszych, uprzejmości, punktualności, ochrony przyrody. Nauczyciel uczący śpiewu nauczył hymnu narodowego „Jeszcze polska nie zginęła”, „Boże coś Polskę”, patriotycznych piosenek, prowadził chór w szkole i kościele, w okresie Bożego Narodzenia przygotowywał Jasełka.

Na pracach ręcznych w szkole dziewczyny uczyły się szycia, podstawowych ściegów haftu, chłopcy oprawiali książki, robili klatki dla ptaków, ramki do obrazków. Po pierwszej wojnie światowej na 11 listopada, 3-go Maja, wszystkie dzieci szkolne szły parami prowadzone przez grono nauczycielskie do kościoła na mszę św. Każdy nauczyciel i wychowawca, stał w kościele przy swojej klasie. Nie było rozmów, kręcenia się, dzieci stały modląc się lub śpiewając, bo taki przykład dawali nauczyciele. Mamy nie sadowiły swoich dzieci w ławkach, ławki w kościele były dla ludzi starszych.

Do 1939 r. nie było Dnia Nauczyciela, nauczyciele na wsi nie dostawali od dzieci żadnych prezentów ani kwiatów, na początek i koniec roku szkolnego czy imieniny. Rodzice cenili pracę nauczycieli i choć czasem ich dziecko zostało ukarane biciem, kiedy przyznało się do tego w domu, dostało poprawkę. Matka czy ojciec mówili zasłużyłeś/łaś na karę.

W tamtych czasach nawet zdolne dzieci ze wsi nie miały możliwości kształcenia się w szkołach wyższych, bo za naukę trzeba było płacić czesne. Na taki koszt rodziców nie było stać. Licea były tylko w większych miastach.

Dawniej nie było maszyn do pisania, każdy dokument w gminie czy protokoły sądowe, pisano pięknym kaligraficznym, pismem ręcznym. Dlatego ludzie, chodzących do szkoły przed wojną, razi pismo teraźniejszych urzędników piszących brzydko i niewyraźnie, że aż trudno odczytać co jest napisane. Chociaż przeważnie piszą na maszynach, tylko w kasach, na poczęcie przy pobieraniu pieniędzy, na kwitach kilka wyrazów czy dat, piszą ręcznie.

Zanika wszystko co polskie, piękne i patriotyczne. Bardzo wątpię, czy dzisiejsi chłopcy (w wieku 13-14 lat) poszliby bez

przymusu i w takich warunkach jakie były w czasie I i II wojny światowej walczyć o odzyskanie niepodległości. Wtedy synowie, mimo sprzeciwu rodziców, uciekali z domów, dodawali sobie lat, by być przyjętym do wojska, czy powstania. Przykład Orląt Lwowskich. A czas okupacji, podziemie, partyzantka, wywózki, obozy, więzienia, rozstrzeliwania, powstanie warszawskie. To są dowody patriotyzmu przekazywanego i wpajanego z pokolenia na pokolenie. Dzisiejsza młodzież, dzieci szkolne, gdy starsi na nabożeństwach w święta narodowe w kościołach śpiewają „Boże coś Polskę” stoją jak niemoży, bo nikt ich nie nauczył tej pieśni. Sądzę, że nie wiedzą, co to jest patriotyzm, przypuszczalnie nie znają tego słowa. Ludzie starsi, wychowani w wierze, tradycjach z wpojonym patriotyzmem, patrząc na dzisiejsze dzieci i młodzież, tak wiejską, jak i w miastach bardzo ubolewają nad tym, że patriotyzm, pracowitość, poszanowanie dla starszych, uczciwość, rzetel-

ność, prawdy zanikła. Niszczenie dóbr społecznych, profanowanie cmentarzy, kradzieże, zabójstwa, choroby spowodowane rozwiązłością, narkomania itp. szerzą się nie tylko w miastach, ale i na wsiach. Wstręt do pracy na wsi, na roli, niechęć do dzieciństwa ojcowizny, pozbywanie się jej (...) To są skutki 50-ciu lat zakłamania naszej rodzimej historii, literatury, kultury. Dzisiejsze dzieci i młodzież od najmłodszych lat, chłoną przekazywane w telewizji i na kasetach filmy, gdzie poza zabijaniem, morderstwami i seksem niczego wychowującego, mądrego nie ma. W szkołach tworzą się różne gangi i szerzy się narkomania. To wszystko jest przerażające. Przekleństw i brzydkich wyrazów zaczynających się na litery k... i p... nie słyszało się dawniej tak często jak obecnie za każdym słowem, czego używając, nie wstydzą się dziewczęta i kobiety (...)

Fotografie ze zbiorów MiGBP i Muzeum Regionalnego w Tyczynie.

JOLANTA MROCZKA

Gimnazjaliści na obozie

Gimnazjaliści z Tyczyna, zgodnie z tradycją, 13, 14 i 15 września spędzali uroczą czas na obozie adaptacyjnym w Kamionce. Pod opieką wychowawców (pań: Beaty Skrzynty, Jolanty Mroczone i pana Piotra Ledwonio) pierwszoklasiści podjęli próbę bliższego poznania się i stworzenia grupy młodych ludzi, którzy, mówiąc językiem sportowym, zagrają w jednej drużynie.

Aby w szkole był dobry klimat, trzeba ten klimat po prostu stworzyć, bo to gwarantuje, że szkoła stanie się miejscem oswojonym i przyjaznym. Najlepiej jednak poznajemy siebie w sytuacjach ekstremalnych, we wspólnych przedsięwzięciach, gdzie trzeba wykazać się umiejętnością współpracy z innymi, a jednocześnie poszanowaniem indywidualności każdego z osobna. Obóz w Kamionce dał uczniom możliwość z jednej strony zabawy, z drugiej zaś pracy nad sobą, by mogli odnaleźć swoje miejsce w grupie.

Aura sprzyjała nam wyjątkowo. Piękne słońce, las, woda pozwoliły na odnalezienie wakacyjnych wspomnień. Dreszczyk emocji dawała zaś świadomość zamieszkania z dala od rodziców.

Pierwszego dnia po rozlokowaniu się w domkach campingowych udaliśmy się na wycieczkę po okolicy, aby znaleźć przedmioty, które potem posłużyły jako materiał do konstrukcji totemów. Zarówno dziewczynki jak i chłopcy wykazali się niebywałą pomysłowością i przed każdym domkiem stanął totem, efekt współpracy i artystycznych wizji jego mieszkańców. A po

kolacji odbyły się „nocne Polaków rozmowy”. Do późnych godzin dyskutowano na różne tematy, a rozmowom nie było końca. Niestety, obozowicze zostali przywołani do porządku przez wychowawców i w końcu zasnęli snem sprawiedliwych.

Następnego dnia uczestniczyliśmy w spotkaniu z policjantem, który przybliżył młodzieży tematy związane z przestępczością nieletnich. Policjant przestrzegał przed lekkomyślnością uczniów, którzy dla zabawy popełniają, tzw. czyny karalne i w ten bardzo prosty sposób zostają wciągnięci w świat przestępczy. Później pracowaliśmy nad statutem szkoły, by zgłębić tematykę praw i obowiązków ucznia oraz podjęliśmy rywalizację w zawodach sportowych. I tu zaskoczenie..., bo w konkursie rzutów do kosza zwyciężyły dziewczynki. Chłopcom niezbyt spodobał się wynik, jednak musieli przelknąć tę gorzką pigułkę. Wieczorem upiekliśmy kielbaski, by potem w świetle migających płomieni ogniska zaprezentować przygotowane programy artystyczne. Tego dnia gościliśmy także dyrektora Elżbietę Rożek i panią Joannę Pawlak-Ostrowską, które zasiadły szeregi wychowawców i towarzyszyły młodzieży podczas zajęć.

Czwartek był dniem podsumowań, wręczenia nagród zwycięzcom konkursów i porządkowaniem terenu ośrodka, który niestety musieliśmy wkrótce opuścić.

Na efekty tego obozu pewnie trzeba będzie poczekać, a życie szkolne wszystko zweryfikuje. Jednak smutek na twarzach uczestników obozu, którzy nie chcieli opuszczać Kamionki, świadczy o tym, że nie był to czas stracony. Nawiązały się nowe znajomości, sympatie, a to znak, że warto było być ze sobą, by teraz patrzeć na siebie jak na bliskich sobie ludzi.

Z życia OSP w Kielnarowej

Od 4 do 11 sierpnia br. młodzi strażacy z OSP Kielnarowa i członkowie Straży Grobowej przebywali na obozie sportowo – żeglarskim w Polańczyku. Podobnie jak w ubiegłych latach turnus odbywał się na Wyspie Energetyka w ośrodku szkoleniowym Klubu Uczelnianego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Celem obozu było doskonalenie umiejętności zdobytych w ubiegłych latach. Mając do dyspozycji cały sprzęt pływający (m.in. kajaki, rowery wodne, deski windsurfingowe), mogliśmy aktywnie wypoczywać nad wodą.

Podczas tegorocznego obozu najwięcej czasu poświęciliśmy na naukę pływania na żagłowie. Łódź taką mieliśmy do

naszej dyspozycji, a pływaliśmy na niej pod okiem naszego druha Janusza Płodzenia, który ma odpowiednie kwalifikacje do pływania na tego typu sprzęcie. W tym miejscu w imieniu wszystkich obozowiczów kieruję w jego stronę serdeczne podziękowania za chęci i poświęcony czas.

Oprócz zabawy i wypoczynku była również praca. Wykonaliśmy drewniany podest przed jednym z domków, który będzie służył gościom ośrodka przez kilka lat. Przy tej pracy młodzi strażacy wykazali się dużą fachowo-

ścią i niekonwencjonalnymi pomysłami. Ponieważ mieliśmy wspaniałą pogodę i dużo zajęć, które nie pozwoliły na nudę tydzień pobytu na wyspie bardzo szybko minął.

Oprócz atrakcji na wodzie, były też: gra w siatkówkę, dyskoteki, wycieczki piesze oraz poznawanie uroków wyspy. W imieniu obozowiczów dziękuję wszystkim instruktorom ośrodka pod kierownictwem pana Jerzego Kulasy za wyrozumiałość, cierpliwość i fachową opiekę.

Zarząd OSP Kielnarowa dziękuje sponsorom, bez wsparcia, których trudno byłoby zorganizować wyjazd. Oto oni: Fabryka Mebli BUMERA z Tyczyna, JAR Kielnarowa oraz DiL Kielnarowa. Wróciliśmy pełni niezapomnianych wrażeń. Za rok pojedziemy tam z powrotem i już dziś zapraszamy wszystkich, którzy *nie polknęli* jeszcze żeglarskiego bakcyła.

Zalety książki dla dzieci

Siedemnaście zalet książki dla dzieci opracowała Szwedzka Akademia Literatury Dziecięcej. Nie ma w nich nic specjalnie odkrywczego, ale warto je przeczytać, ponieważ mówią o podstawowych prawdach związanych z funkcjami książki, literatury i czytelnictwa. Oto one:

1. Książka pomaga rozwijać język i słownictwo.
2. Książka rozwija myślenie.
3. Książka pobudza fantazję, uczy budować obrazy w wyobraźni.
4. Książka dostarcza wiedzy o innych krajach i kulturach.
5. Książka rozwija nasze uczucia i zdolność do empatii.
- Wyrabia w nas umiejętność wczucia się w czyjąś sytuację.
6. Książka dodaje sił i zapału. Dostarcza nam rozrywki i emocji.
7. Książka stawia pytania, które pobudzają do przemyśleń.
8. Książka uczy nas etyki. Skłania do namysłu nad tym, co słuszne, co nie, co dobre, a co złe.
9. Książka może wytłumaczyć rzeczywistość i pomóc w zrozumieniu zależności.
10. Książka może udowodnić, że często pytanie ma więcej odpowiedzi, że na problem da się spojrzeć z różnych stron. Może podpowiedzieć inne sposoby rozwiązywania konfliktów niż przemoc.
11. Książka pomaga zrozumieć siebie. Odkrycie, że są inni ludzie, którzy myślą jak my, że mamy prawo do swoich odczuć i reakcji, umacnia nasze poczucie własnej wartości.
12. Książka pomaga nam zrozumieć innych. Lektura książek

Pierwsze, po wakacjach, spotkanie z książką w bibliotece. Wychowankowie Pani Anity Dobrowolskiej.

pisarzy z innej epoki, innego świata, i odkrywanie, że ich myśli i odczucia nie różnią się od naszych, buduje tolerancję dla innych kultur i zapobiega uprzedzeniom.

13. Książka jest towarzyszem. Łatwo wziąć ją ze sobą i czytać gdziekolwiek. Z biblioteki można ją wypożyczyć za darmo i nie trzeba podłączać jej do prądu.

14. Książka jest częścią naszego dziedzictwa kulturowego.

15. Dobra książka dla dzieci czytana na głos, przynosi radość dzieciom i dorosłym. Buduje pomost między pokoleniami.

16. Książka dla dzieci to pierwsze spotkanie z literaturą.

To bardzo ważne spotkanie, gdyż, jeśli nie zostanie zmarnowane, pokaże, ile może dać dobra literatura.

17. Literatura dziecięca wzbogaca kulturę kraju, daje pracę wielu ludziom.

Rodzina i wychowanie

Część III. Brak konsekwencji

Brak konsekwencji to jedna z najczęstszych pułapek, w jakie wpadają rodzice. Przyczyny jakie podajemy, by wyjaśnić, skąd bierze się nasza niekonsekwencja są różnorodne - począwszy od braku czasu, roztargnienia, stresu, a kończąc na zwykłej nieuwadze. Bez względu na to, co jest tego powodem, brak struktury i konsekwencji przyczynia się do powstania wielu problemów wychowawczych.

Konsekwencja oznacza kierowanie się przyjętymi zasadami i logiką. Jeśli ustalasz jakąś zasadę lub straszysz następstwami jej nieprzestrzegania, postępuj zgodnie z tym, co zostało powiedziane. Dzieci bardzo szybko uczą się sprawdzać, gdzie leży granica, szczególnie, gdy rodzice składają oświadczenia i się z nich nie wywiązują.

Gdy rodzice są konsekwentni i postępują zgodnie z tym, co powiedzieli, budują strukturę, do której dzieci dążą i bardzo potrzebują. Konsekwentna struktura daje dziecku poczucie bezpieczeństwa, przewidywalności i kontroli. Dzieci nie są zmuszane do sprawdzania swoim zachowaniem granic tolerancji i wytrzymałości rodziców. Mogą odprężyć się i funkcjonować w znanym sobie systemie kar i nagród. Struktura uczy je także, jak ważne jest dotrzymywanie obietnic i wywiązywanie się z zobowiązań.

Konsekwentny rozkład czynności

Zapewniając dzieciom konsekwencję i strukturę, pomagamy im rozwiązywać jeden z najczęstszych problemów, dotyczący wykonywania porannych i wieczornych czynności rutynowych. Wiemy jak bardzo stresujący jest proces polegający na porannym budzeniu naszych pociech i przygotowywaniu ich do szkoły. Być może brzmi to banalnie, ale powtarzanie tych samych czynności każdego ranka i wieczora w dużym stopniu redukuje stres, to znaczy: kłótnie, przepychanki i podstępne przekupywanie dzieci, aby w końcu się umyły, ubrały i najadły. Struktura daje również komfortowe poczucie przewidywalności, które zapobiega przeistaczaniu się codziennych czynności w walkę między rodzicem a dzieckiem.

Będąc już po takiej lekcji, mogę śmiało powiedzieć, że mój syn i ja rzadko kłócimy się o wykonywanie porannych lub wieczornych zajęć. Brak konfliktów na tym tle ma swoje źródło w ustalonym, razem z synem, rozkładzie codziennych czynności. Ponieważ nasz rozkład czynności jest strukturą uporządkowaną, nie ma powodów do nieporozumień.

Ustalenie z Twoimi dziećmi czynności rutynowych początkowo będzie wymagać wysiłku. Usiądź z nimi i przedyskutuj nowy rozkład codziennych zajęć. Bądź stanowczy i pozytywnie nastawiony. Po rozmowie z nimi rozpocznij wdrażanie planu w życie aż do skutku! Oczywiście nie jest możliwe zastosowanie się do ustalonego rozkładu czynności każdego dnia, gdyż mogą się nam przytrafić różne rzeczy. Istotne jest jednak trzymanie się go tak ściśle, jak to jest możliwe, gdyż daje on tak ważne dla dzieci poczucie bezpieczeństwa.

Jeśli przewidujesz, że danego wieczora rozkład czynności będzie się musiał trochę zmienić, w miarę możliwości uprzedź o tym dziecko. Przewidzenie zmiany pomaga dzieciom ją zrozumieć i lepiej sobie z nią poradzić.

Konsekwentna dyscyplina

Konsekwencja jest również bardzo ważna w stosowaniu dyscypliny. Wielu z nas złości się z powodu złego zachowania naszych dzieci i szybko wyciąga wobec nich odpowiednie konsekwencje. Być może pod wpływem wzburzenia stosujemy zbyt surowe lub długotrwałe kary, które później trudno egzekwować. Jeżeli za różne przewinienia dajemy np. *miesięczny szlaban* na oglądanie telewizji lub korzystanie z komputera, to czy jesteśmy w stanie to wykonać? W ciągu miesiąca pojawią się liczne odstępstwa od przestrzegania kary. Dlatego pamiętajmy, że lepsze efekty daje kara krótkoterminowa.

Rodzice powinni być również świadomi, jak ważne jest, by oboje byli zgodni w sprawie zasad i konsekwencji. Często bardziej pomysłowe dzieci próbują „rozdzielić” swoich rodziców, stawiając jednego przeciw drugiemu. Rodzice powinni omówić kwestie sporne pod nieobecność dzieci oraz ustalić takie zasady, które oboje będą egzekwować. Stworzenie jednolitego frontu i konsekwencja to dwie bardzo ważne rzeczy, ponieważ dzieci przekonane, że domowe zasady są niewzruszone i niezmiennie wprowadzane w życie, zwykle nie sprawdzają granic wytrzymałości rodziców, by określić jakie reguły obowiązują w tym tygodniu. W podobny sposób, jeśli konsekwentnie stosuje się kary, dzieci w mniejszym stopniu usiłują wymigać się od następstw złego zachowania.

Wnioski

Konsekwencja stanowi bardzo ważną pomoc w rozwoju poczucia bezpieczeństwa i pewności siebie u dzieci i to nie tylko w zakresie porządku i dyscypliny.

Trudno przecenić wartość, jaką ma dla dziecka rodzic zawsze zainteresowany tym, co działo się danego dnia w szkole. Regularne uczestniczenie w wydarzeniach szkolnych dużo mówi dziecku o tym, jaką ma ono wartość w oczach mamy czy taty. Konsekwentne przekazywanie dzieciom bezwarunkowej miłości dodaje im siły i redukuje zbędny lęk i niepewność. Pomimo tych oczywistych korzyści, bycie konsekwentnym może stać się jednym z największych wyzwań, jakie stoją przed rodzicami. Biorąc pod uwagę tempo naszego życia, utrzymanie porządku i stanu przewidywalności może stać się zadaniem zniechęcającym do podjęcia wysiłku.

Życzę Państwu samych sukcesów w tworzeniu obowiązujących w Waszym domu zasad i konsekwentnym ich przestrzeganiu.

HUMOR

Jasiu, dlaczego spóźniłeś się na lekcję? - chce wiedzieć pani wychowawczyni. - Bo jak szedłem do szkoły, to napadł mnie uzbrojony bandyta. - O Boże, dziecko, czy nic ci się nie stało?! - Owszem, zabrał mi zeszyt z wypracowaniem.

Tato mówi do Jasia: - Nie rozumiem, jak ty możesz zadawać się z Wojtkiem. Przecież to niegrzeczny chłopiec, najgorszy uczeń w klasie! - Przez wdzięczność tato. Gdyby nie on, ja byłbym najgorszym uczniem!

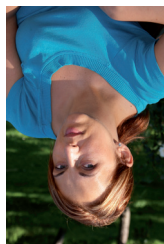
Nauczyciel fizyki pyta uczniów: - Kto waszym zdaniem był największym wynalazcą wszechczasów? - Edison - odpowiada Krzys. - Czy mógłbyś to uzasadnić? - Gdyby nie on, musielibyśmy telewizję oglądać przy świecach !!!

Na lekcji geografii nauczyciel pyta Jasia: - Która rzeka jest najdłuższa: Ren czy Missisipi? - Oczywiście, Missisipi. - Doskonale, a czy wiesz, o ile dłuższa? - Dokładnie o sześć liter.

ANNA PONDO

Czytajmy etykiety

Aspartam występuje w gumach do żucia, napojach i produktach light, ale przynosi on organizmowi mniej korzyści niż można przypuszczać. Podejrzewa się go o wywoływanie wielu niekorzystnych reakcji dla organizmu człowieka. Mówi się nawet o rakotwórczym działaniu.

Odpowiedzmy na jedno ważne pytanie: **Co szkodzi najczęściej?**

Zdecydowanie są to wzmacniacze smaku i zapachu, syntetyczne barwniki, konserwanty i substancje słodzące, a także niektóre zagęstniki i stabilizatory, aromaty, emulgatory, środki utrzymujące wilgotność i utrwalające kolor. Wszyscy, którzy mają na uwadze dbałość o własne zdrowie, dobrze zrobią wystrzegając się żywności przetworzonej przemysłowo - zwłaszcza tej o nie-naturalnym kolorze, smaku i zapachu

oraz o długim okresie przydatności do spożycia.

Doskonałym przykładem takiego „śmięciowego jedzenia” są chipsy, które kuszą i nęcą zapachem, szczególnie dzieci i młodzież. Są jednak produktem spożywczym, który wcale nie powinien pojawiać się w naszym menu. Dlaczego? Zapach, smak nadawany jest chipsom przez dodatki chemiczne, od których roi się w każdym opakowaniu tego produktu. Do tego chipsy zawierają duże ilości akrylamidu, który jest związkiem rakotwórczym, będącym także trucizną dla układu nerwowego. Jest obecny m.in. w pieczywie chrupkim, płatkach kukurydźnianych, pełno go także w smażonych produktach z ziemniaków. Dzieje się tak, gdyż ziemniaki - bogate w skrobię - zawierają aminokwas - asparaginę. Pod wpływem wysokiej temperatury asparagina łączy się z węglowodanami, tworząc akrylamid.

Akrylamid jest szczególnie niebezpieczny dla dzieci. Po zjedzeniu paczki chipsów będą miały one więcej toksycznego związku w organizmie niż dorosły mężczyzna ważący 80-90 kg - wyjaśnia

prof. Naruszewicz z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego – **Dlatego powinno się zrobić wszystko, by zmniejszyć spożycie śmięciowej żywności przez dzieci i młodzież. Również rodzice powinni mieć świadomość, że kupując stale chipsy, narażają dzieci na ogromne problemy zdrowotne w przyszłości.**

Duże ilości akrylamidu powstają podczas palenia papierosów - nałogowcy mają kilkakrotnie wyższy poziom tego związku niż ludzie niepalący. Trucizna wywołuje przewlekłe stany zapalne w organizmie. Przyczynia się do rozwoju miażdżycy naczyń krwionośnych, nadwagi i otyłości, a także typowych dla polskich dzieci chorób przyzębia i próchnicy. Jedzenie chipsów dodatkowo nasila ryzyko tych schorzeń, w tym chorób układu krążenia.

Źródło:

http://wyborcza.pl/1,75476,6290316,Toksyczne_chipsy.html#ixzz1VjfJb1lj
<http://zdrowo.info.pl/e-dodatki.html>
<http://aktywniepozdrawie.pl/>

Edukacja zdrowotna * Edukacja zdrowotna

ANITA DRAŻEK

Sen to zdrowie c.d.

Jestem zdrowy, ale mocno niewyspany. Ale kto zwraca uwagę na taki drobiazg. Tymczasem trudności z zasypianiem to poważny problem. Tym groźniejszy, że większość z nas go lekceważy.

Czego nie robić, by zasnąć?

Nie czytaj, nie jedz i nie oglądaj telewizji w łóżku. Łóżko ma się kojarzyć ze spaniem. Silne emocje tuż przed snem nie pomogą w zaśnięciu. Kłótnie, mocny film albo wciągająca książkę zostaw sobie na dzień. **Zapomnij o wieczornej kawie**, mocnej herbacie i kakao (ono także zawiera substancje pobudzające).

Unikaj drzemania w dzień.

Jeśli nie możesz zasnąć - nie leż w łóżku. Wstań, pójdz do innego pokoju. Poczytaj, popatr przez okno i wróć do sypialni np. za 15 minut.

Pamiętaj! Jeśli problemy ze snem trwają powyżej 3 tygodni i zaczynają ci dokuczać - skontaktuj się z lekarzem.

Senne ciekawostki.

Dorosły człowiek śpi średnio 7,5 godziny na dobę; szympan - 9,7; kot - 12,1; pyton - 18, nocek (nietoperz) - 19,9. Z kolei koza potrzebuje tylko 5,3 godziny, słoń afrykański - 3,3, a żyrafa zaledwie 1,9 godziny snu na dobę.

Najdłuższy okres bez snu odnotowany w Księdze Rekordów Guinnessa to 264 godziny. Tyle bez żadnych środków pobudzających wytrzymał 18-letni Randy Gardner w ramach projektu badawczego w swoim liceum. Po kilku normalnie przespanych nocach wrócił całkowicie do formy. Obecnie wydawcy książki zawiesili przyjmowanie zgłoszeń w tej kategorii ze względu na zagrożenie dla zdrowia.

Niedawne badania wykazały, że 65% zapamiętanych snów zawiera treści smutne lub budzące złość, 20% powoduje radość lub podekscytowanie.

Niektóre zwierzęta wodne i ptaki po-

trafią spać naprzemiennie jedną i drugą półkulą mózgu. Większość zwierząt przyjmuje charakterystyczną pozycję do snu. Jednak np. konie śpią na stojąco, a delfiny cały czas pływają.

Źródło: *Gazeta Wyborcza*

Humor

Właściciel gospodarstwa agroturystycznego zwraca się do turysty:

- Tutaj co rano będzie pana budziło pianie koguta.

- To niech go Pan nastawi na dziesiątą!

* * *

Na pustyni wyczerpany turysta pyta Beduina:

- Jak dojść do Kairu?

- Cały czas prosto, a w czwartek w prawo.

* * *

- Tatusiu, czy ty wiesz, że mama jest lepszym kierowcą od ciebie?

- Chyba żartujesz?

- Uwierz mi. Sam mówiłeś, że przy zaciągniętym hamulcu ręcznym samochód nie ruszy z miejsca, a mama wczoraj przejechała prawie 15 kilometrów.

Impresje poetyckie

Niewolnik

Początek spotkania
jak zwykle banalny
zgoła niewinny

Nieświadomy
podwójnej roli
został w jej rękach
marionetką

Posłuszny jej woli
figlarnie wabiony
mimowolnie przytulił
pachnące jej ciało
Próbował panować
nad swymi zmysłami

Poskromiony
uległ zniewolony
Nie mógł uwierzyć
jak bardzo tego chciała

Świadomie odwróciła role

Niewolnicą została

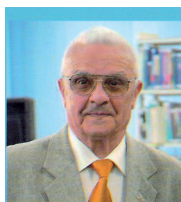
Marzenie

Nie chcemy tylko marzyć
Pragniemy mieć na własność
nie we śnie ułudy
to co nam się należy
zrodzone w czasach Adama
i Ewy

Przeżycia tu na ziemi
to co mieli Raju
Dlaczego o dawnych
obyczajach
słuchać mamy rozważania
pozostają niemymi świadkami
zamierzchłych cnót doskona-
łości
Ludzkiego szczęścia

Dzisiaj to utopia
Wokół niesprawiedliwości
Gwałt złorzeczenia
Tak mało serdeczności

Odruch ludzkiego serca
niekłamanej miłości

MIECZYŚLAW DZIAŁOWSKI

- poeta, prozaik, dziennikarz, animator kultury, apologeta harcerstwa i pasjonat lotnictwa. Laureat wielu konkursów i nagród literackich m.in. *Konkursu o Srebrne Pióro* Prezydenta Miasta Mielca oraz *Regionalnego Konkursu Literackiego Strzeż mowy ojców, strzeż ojców wiary*. Opublikował: *Na skrzydłach jastrzębia*, *Wiersze życiem pisane*, *Czas przerwać milczenie*, *Nie dla sławy sięgam po pióro*, *Sila słowa*. *Magia flesza*.

Opracował: ADAM JANIEC

Półka z książkami

Marie-Laure Picat jest autorką autobiograficznej książki pt. *Odwaga matki*. Jest to swego rodzaju pamiętnik kobiety, przed którą zostało kilka miesięcy życia. Marie dowiaduje się od lekarza, że ma raka w ostatnim stadium choroby. Jej myśli biegną w stronę czwórki dzieci: 12-letniej Julie, 9-letniego Thibaulta, 5-letniego Mathieu oraz 2-letniej Margot – co się z nimi stanie po jej śmierci? Kobieta nie ma nikogo z rodziny, kto mógłby się nimi opiekować. Ojciec dzieci nie wyraża chęci do opieki nad własnym potomstwem. Pani Picat nie załamuje się, bierze sprawy

w swoje ręce: zamierza sama wybrać swoim pociechom rodzinę zastępczą, w której wszystkie razem pozostaną do osiągnięcia pełnoletności. Nie jest to jednak proste, bo we Francji (gdzie mieszka Marie wraz z dziećmi) nie praktykuje się, by matka za życia sama wybierała rodzinę zastępczą własnemu potomstwu. Z pomocą przychodzą kobiecie przyjaciele. Dzięki ich kontaktom sprawą zainteresowały się francuskie media, pani Picat zostaje nawet zaproszona na przyjęcie bożonarodzeniowe organizowane przez prezydenta Nicolasa Sarkozy'ego. Stan jej zdrowia pogarsza się, ale Marie patrzy optymistycznie w przyszłość: to, co przez ostatnie miesiące napędzało ją do działania, zostaje pomyślnie rozwiązane.

Książka przedstawia historię życia Marie-Laure, rozbudza w czytelniku chęć zastanowienia się nad własnym życiem, które jest kruche i delikatne, a czasem bardzo brutalne. W kontekście tej lektury wciąż aktualne są słowa W. Szymborskiej: *Tyle wiemy o sobie, ile nas sprawdzono*.

Poleca: AGNIESZKA JANDA

Nie(dobre) kino według Rafała Kaplity

O PÓŁNOCY W PARYŻU

Zanim udałem się do kina na najnowszy film Woody'ego Allena, byłem świadkiem pogawędki dwóch pań, które właśnie o nim rozmawiały. W rozmowie tej zaintrygowała mnie odpowiedź drugiej kobiety, która orzekła, że film się jej kompletnie nie podobał, bo za dużo było w nim przenoszenia się w czasie. Usłyszawszy podobną kwestię, postanowiłem... czym prędzej pobiec do kina!

I owszem, po seansie należy bezpretensjonalnie stwierdzić, że w *O północy w Paryżu* niejednokrotnie podróżowano w czasie, jednak film ten, w nawet najmniejszym stopniu nie jest niestety (a może stety...), utworem z rodzaju science-fiction. Dodać również należy, że nie o wędrówkę w czasie w tym filmie ostatecznie chodzi. Jest ona bowiem pretekstem, jak to u Allena bywa, do „ponabijania się” z zachwianej, pełnej wątpliwości natury człowieka i kilku jej dodatkowych cech. Główny bohater - Gil, w którego postać wciela się Owen Wilson, jest zakochany po uszy w Paryżu lat 20. ubiegłego wieku. Uwielbia słuchać muzyki z tamtych lat, czyta książki napisane w tamtym okresie, zaś jego ulubionym widokiem są skąpane w strugach deszczu ulice stolicy Francji. W całym swoim uwielbieniu Gil jest jednocześnie człowiekiem niezadowolonym z współczesnej rzeczywistości. W swojej pasji przeniósł się z ukochaną do Paryża, jednak to mu nadal nie wystarcza. Bohater filmu Allena jest ucieleśnieniem i wyolbrzymieniem myśli większości, jak nie każdego z nas. Kto bowiem nie chciałby żyć w innych czasach, kto nie chciałby wrócić (choć na chwilę) do sytuacji sprzed lat. Kto z nas nie tęsknił za czymś, czego już nie ma. A film, jak to film – potrafi dać coś, czego nie jesteśmy w stanie wyrwać rzeczywistości. Wsiadając do starego samochodu Gil wysiada w latach 20. ubiegłego wieku, po czym tym samym sposobem wraca do łóżka i swojej narzeczonej, która jego pasji nie tyle nie rozumie, co ją krytykuje.

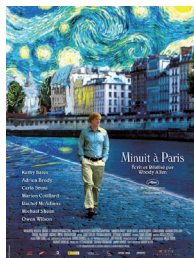
Bohater filmu Allena ma możliwość cofnięcia się w lata, które sobie ukochał. Więcej! Ma okazję spotkać ludzi, których od lat ceni – posłuchać gry Cole'a Portera, wypić szklanek

(Ciąg dalszy na stronie 20)

Nie(dobre) kino według Rafała Kaplity

(Ciąg dalszy ze strony 19)

whiskey z Ernestem Hemingwayem, czy zamienić parę słów z Jacquesem Cocteau. Allenowski, bohater ma okazję do tego, czego nie będzie w stanie uczynić nikt z nas. Jednak to nie wszystko...

Woody Allen – człowiek, który nie potrafi się zestarzeć, nie byłby sobą, gdyby w swoim dziele nie zawarł łatwo dostrzegalnych pokładów ironii. Podróż w czasie jest więc tu tylko pretekstem do tego, aby pokazać, że swego rodzaju nostalgia istniała w człowieku zawsze i bynajmniej nie jest wytwor-

rem dzisiejszych, często męczących, ciężkich i denerwujących czasów. Tym też sposobem Allenowski Gil, lądując w miejscu ze swoich marzeń, spotyka ludzi, którzy (o ironio!), również nie są zadowoleni z bieżącego stanu rzeczy; ludzi, którzy tak jak Gil mawiają: kiedyś to było życie...

Sukces sztuki Allena od zawsze polega na pewnego rodzaju kombinacji. Z jednej strony reżyser *Purpurowej róży* z *Kairu* opowiada w swoich filmach o czymś, zdawać by się mogło, zamkniętym dla każdego z nas, lecz w gruncie rzeczy, czymś, co w każdym z nas tkwi. Tym razem artysta serwując historię wrażliwego pisarza podróżującego w czasie, snuje tak naprawdę i ku zaskoczeniu opowieść o braku i poszukiwaniu najważniejszego uczucia na ziemi – miłości.

Wracając więc do pierwszej myśli i opinii pewnych pań, należałoby sobie przypomnieć słowa jednego z dawnych utworów Budki Suflera – *Nie wierz nigdy kobiecie*. Niektórych filmów po prostu lepiej nie przegapić.

MARCIN ŁOPATOWSKI

LKS Jar Kielnarowa

TENIS

27 sierpnia zawodnicy sekcji tenisa stołowego klubu LKS Jar Kielnarowa uczestniczyli w poddębickim Żyrakowie w kwalifikacjach do turnieju wojewódzkiego w kategoriach młodzik, kadet i junior. W kategorii młodzików awans uzyskał **Dominik Grzebyk**, a **Konrad Pękala** zajął miejsce drugiego rezerwowego. **Krzysztof Paluch** i **Maksymilian Bronhard** zajęli miejsca w przedziale 9-12. W kategorii kadetek awans uzyskały **Anna Szura** (1-2 miejsce) i **Natalia Chruściel** (3-4 miejsce), zaś miejsce 6 zajęła **Klaudia Pękala**. W kategorii kadetów **Dominik Grzebyk** uplasował się na 9 pozycji, a **Krzysztof Paluch**, **Michał Paluch** i **Maksymilian Bronhard** miejsca w przedziale 17-24. W kategorii juniorów **Arkadiusz Biestek** zajął miejsce 4, **Olaf Czaja** był 5.

W dniach 3 i 4 września w Nowej Sarzynie odbył się I Wojewódzki Turniej Klasyfikacyjny Młodzików i Juniorów. W kategorii młodziczek **Natalia Chruściel** zajęła 12 miejsce, w kategorii młodzików **Dominik Grzebyk** był 19, **Konrad Pękala** 29. W kategorii juniorów **Arkadiusz Biestek** był 26.

10 września w Krościenku Wyżnym odbył się I Wojewódzki Turniej Indywidualny Kadetów. Zawodniczka naszego klubu **Anna Szura** zajęła 26 miejsce.

Sekcja tenisa stołowego prowadzi nabór dzieci z klas 1-3 szkoły podstawowej. Zajęcia odbywają się we wtorki, czwartki i piątki w godz. 16-18.

Zapraszamy!

IWONA PALUCH

ŁUCZNICTWO

W Żywcu odbyła się IV runda Pucharu Polski w kategorii seniorów i juniorów. W turnieju tym wystartowały zawodniczki Jaru Kielnarowa. Najlepiej zaprezentowała się **Marzena Stupkiewicz** zajmując ostatecznie 2 miejsce. Potwierdziła tym, że nie przypadkiem jest cały czas w ścisłej czołówce Polski. Po eliminacjach zajmowała 8 miejsce.

Jeszcze lepiej eliminacje przebrnęła **Dorota Rząsa**, która wygrała eliminacje na długich dystansach. Było to sensacją dnia, ostatecznie jednak zajęła 6 miejsce i wynikiem 1208 pkt. ustanowiła rekord życiowy.

Niestety, w strzelaniach w rundkach już tak dobrze nie

M. Stupkiewicz na podium

było. **Dorota** ostatecznie zajęła 19 miejsce. Na pozycji 16 uplasowała się inna Kielnarowianka **Ewelina Czenczek**, która eliminacje zakończyła na 14 miejscu, 26. była **Paula Kiszyk**, a 28 **Maria Przysaś**.

Maria Przysaś, w swojej kategorii wiekowej, podczas III Rundy Pucharu Polski Juniorów Młodszych w Bytomiu, zajęła 2 miejsce, na 44. uplasowała się inna reprezentantka Jaru **Dorota Zaborniak**.

IWONA PALUCH

TURNIEJ PIŁKI SIATKOWEJ

20-21 sierpnia na Wyrębach k. Dynowa odbył się IV Międzynarodowy Turniej Piłki Siatkowej, którego głównym sponsorem była Gmina Dynów, SZiK Tyczyn i JAR Kielnarowa. Pierwszy dzień rozpoczął się od rozgrywek eliminacyjnych pomiędzy 9 drużynami. Oczywiście nie mogło zabraknąć również kibiców, zarówno miejscowych jak przyjezdnych.

Po wielu godzinach zaciętej walki i gry fair-play do półfinału przeszły zespoły: Izol-Mont Rzeszów, dwie drużyny SZiK Tyczyn, Wyręby, Barycz, drużyna z Ukrainy z Ivanofrankowska. Głośne śpiewy i skoczne tańce to podstawa każdej udanej imprezy. Po zakończeniu rozgrywek, siatkarze jak i wszyscy zainteresowani, mogli spędzić sobotni wieczór świetnie się bawiąc.

Dzień drugi to rozgrywki półfinałowe i finałowe, czyli to na co wszyscy czekali. Rozstrzygnięte zostały pojedynki półfinałowe i finałowe. I tak: 1. miejsce zdobył Izol-Mont, 2. SZiK Tyczyn, 3. Wyręby.

SPEAKER

Kursy Języka Angielskiego Bartosz Kusy

zaprasza na kursy językowe w roku szkolnym 2011/12

- * dla dzieci, młodzieży i dorosłych
  - * wszystkie poziomy zaawansowania
  - * przygotowanie do egzaminu gimnazjalnego i matury
  - * zajęcia z nastawieniem na konwersację
  - * małe grupy, niskie ceny, płatność w miesięcznych ratach
- NOWOŚĆ:** możliwość zorganizowania zajęć z języka niemieckiego.

UWAGA! Nowa lokalizacja: Tyczyn, ul. Tycznera 2A (obok parku).

Wrzesień: nabór, testy kwalifikacyjne dla nowych klientów, kursy startują 3 października.

W przygotowaniu oferta nowego Niepublicznego Przedszkola Językowo-Ekologicznego w Tyczynie.

„Wesołe Misie u SPEAKERA”

Start: wiosna 2012

Informacja o kursach i przedszkolu: tel. 693 542 900, (17) 22 93 610.

Jedną z atrakcji był również *Złot starych pojazdów, nietypowych i motocykli*, który okazał się fantastycznym pomysłem. Zjechało mnóstwo osób, które swym strojem, zachowaniem i wspaniałymi motocyklami wzbudziły ogromne zainteresowanie.

Wśród nich zostały rozstrzygnięte konkursy w dwóch kategoriach. W pierwszej *Mister motoryzacji i Najlepszy pojazd XXI wieku*, bezkonkurencyjny okazał się **Lukasz Szura** na Yamaha R1.

Druga kategoria to *Najlepsze propagowanie polskiej motoryzacji*, tu zwyciężył **Tomasz Kuśnierz** na swym junaku.

Przystojni, młodzi i odważni, bo tak można powiedzieć o każdym uczestniku zlotu motocyklowego na Wyrębach, którzy swoim zachowaniem i pozytywnym nastawieniem pokazują jak ważną rolę odgrywa pasja. Spędzając tyle wspaniałych chwil na motorze, w „skórze” i kasku, można spojrzeć na świat z zupełnie innej, niebanalnej perspektywy. Motocykliści świat z motoru wydają się lepsi, bardziej ciekawi. Ta ciekawość sprawia, że chce się go poznać.

Turniej piłki siatkowej objęty był honorowym patronatem **Marszałka Województwa – Mirosława Karapyty**, którego reprezentowała Pani **Anna Kowalska - wicemarszałek Województwa Podkarpackiego**. Medialny patronat objęły **Nowiny**. Gościem honorowym imprezy był **kapitan drużyny siatkarskiej Asecco Resovii Rzeszów - Tomasz Józefacki**, który chętnie pozował do zdjęć z kibicami i podpisywał autografy. Obecność kapitana Resovii była dużą zasługą **pana Jacka Szalachy - dyrektora campusu WSiZ w Kielnarowej**, za co mu serdecznie dziękujemy.

Tak minęły dwa wspaniałe dni na Wyrębach. Ci, którzy mieli okazję uczestniczyć w wydarzeniach, które tam się rozgrywały zapewne nie żałują. Natomiast tych, którzy nie dotarli już dziś zapraszamy na kolejną imprezę, która odbędzie się już za rok!

Rozlewnia Wód Mineralnych

„Rzeszowianka”

oferuje

**naturalną wodę mineralną gazowaną,
lekko gazowaną i niegazowaną
oraz napoje gazowane o różnych smakach
w opakowaniach:**

* 0,33 l butelka szklana

* 0,5 l, 1 l, 5 l, 5 l butelka pet

Biuro Sprzedaży Borek Stary 333
tel. (17) 22-98-089 lub (17) 22-98-090
e-mail: sprzedaz@rzeszowianka.pl

**RZESZOWIANKA -
TWOJA DO DOMU!!!**

Zapraszamy do współpracy klientów indywidualnych i firmy.
Dostawa w 24 h.

OGŁOSZENIA

Zapraszam na korepetycje językowe z angielskiego.
Chętnie pomogę:

- * nadrobić zaległości,
  - * w zadaniach domowych,
  - * w przygotowaniu do sprawdzianów i egzaminów.
- Materiały oraz dojazd do ucznia gratis.

Tel. 796-777-687

Przyjmę wykonawcę do robót rozbiórkowych budynku stodoły z oborą (pod jednym dachem) w Borku Starym, w zamian za odzysk materiałów.

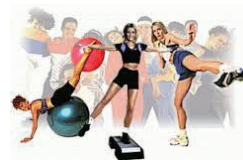
Tel. (17) 22-98-106 lub 504-430-092

ZAPRASZAMY NA

AEROBIK

w budynku hali sportowej
w Gimnazjum w Tyczynie.

Zajęcia odbywać się będą we wtorki i czwartki,
o godz. 19.00.

Dom Ludowy w Kielnarowej
zaprasza Panie na

AEROBIK

Zajęcia odbywać się będą
w poniedziałki i środy

w godz. 18.45-19.45.

Pierwsze spotkanie już 3 października br. (poniedziałek).
Zapisy i informacja pod telefonem (17) 22 19 350.

OGŁOSZENIA

Sprzedam działkę o pow. 18 arów w centrum Tyczyna.

Tel. (17) 862-19-81

Sprzedam działkę o pow. 11 arów Borek Stary.

Cena do uzgodnienia. Tel. 606-235-729

Firma „JAK” Hermanowa 732

oferuje usługi koparko-ładowarką JCB.

Tel. 788-072-723

Usługi geodezyjne: mapy, pomiary, tyczenia.

Tel. (17) 22-91-862, 692-507-451

Usługi minikoparką „LYBRA”

Tel. 609-631-535

WYSTROJE:

- * sal weselnych, kościołów,
- * samochodów,
- * bukiety ślubne i inne.

Tel. 728-375-777

DIVA

Pracownia krawiecka oferuje:

- * szycie sukien ślubnych i wieczorowych

- * czyszczenie oraz naprawę. Tel. 668-998-176

KOREPETYCJE - angielski (nauczyciel)

Tel. 605-990-416

Sklep „DAMERS”

Tyczyn, ul. Strażacka 1
(obok Apteki przy kościele)
tel. (17) 22-91-530

ZAPRASZAMY:

od pon. do piątku 9.00-17.00,
każda sobota 9.00-14.00.

Oferujemy:

- zegarki Casio, Fuji, Q&Q, Vector, Perfect,
- zegary, budziki, radiobudziki, barometry, kalkulatory, latarki,
- filmy, albumy, ramki, oprawa obrazów,
- baterie, akumulatory, kasety audio-video, płyty CD-R, DVD-R,
- sprzęt wędkarski, przynęty, zanęty, akwarystyka, zoologia,
- usługi zegarmistrzowskie, paski, bransolety, wymiana baterii,
- optyka okularowa – realizujemy recepty, okulary polaryzacyjne,
- wyrabianie pieczętek, wizytówki, graweron,
- ekspresowe dorabianie kluczy mieszk. i samoch., kłódki, breloczki,
- usługi foto: zdjęcia analog. 9x13 – 0,29 zł, cyfr. 10x15 – 0,39 zł
- przegrywanie kaset VHS, DV ↔ DVD

NISKIE CENY, GWARANCJE, FAKTURY VAT

OGŁOSZENIA

Telefoniczna Informacja
Gospodarcza 194-34
Medyczna 194-39

szukasz informacji...
zadzwoń do „r-BIT-u”

AUTO-GAZ PROMOCJA!!!

CAR-GAZ

SEKWENCJA OD
1900ZŁ

MONTAŻ INSTALACJI GAZOWYCH, NAPRAWA, REGULACJA,
serwis. Auto-Alarmy, GPS, CB-Radia, Centralne Zamki. Sekwencja od
1900 zł. Rabaty przy większych zamówieniach.
Tyczyn, ul. Partyzantów 14, t. 796-310-941

(Kr-0621)

NZOZ

Centrum Rehabilitacyjno-Medyczne

REH-MEDIO

w Tyczynie, ul. Orkana 5,
Tel. 17 866 15 10

ŚWIADCZENIA KONTRAKTOWANE PRZEZ

NFZ

Narodowy Fundusz Zdrowia

ZAKRES ŚWIADCZEŃ:

- **PORADNIA REHABILITACYJNA**
skierowanie od lekarza rodzinnego lub specjalisty
- **ODDZIAŁ REHABILITACJI DZiennej**
(15 dni zabiegów po 5 dziennie) - skierowanie od lekarzy:
rodzinnego, ortopedy, reumatologa, neurologa i rehabilitacji
medycznej
- **PRACOWNIA FIZJOTERAPII**
(kinezyterapia, fizykoterapia, masaże)

CZYNNE: PN- PT 10.00-18.00

www.rehmediq.pl

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik. Redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelny, **Zofia Matys**, **Agnieszka Gulak**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Rożek-Janda**, **Tomasz Chlebek**, **Bogusław Sowa**, **Adam Janiec**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka

Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej.

Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. 17 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl

Skład i łamanie: Pracownia Komputerowa Urzędu Miejskiego w Tyczynie. **Druk:** Drukarnia „Kolor”, Tyczyn, ul. Kościuszki 4a, tel. 17 22-99-345. Wydawca zastrzega sobie prawo skracania i adiacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie wydawcy.

ISSN 1231-4609

Burmistrz Tyczyna, w tle Orkiestra WSK Rzeszów
i M-GOK Tyczyn

Popisy wokalne dziewczynek z DL w Hermanowej

Nie zabrakło też występu *Katarzynek*
z M-GOK w Tyczynie

Występy dziecięcego zespołu tanecznego *Niezapominajki*
z DL w Kielnarowej

Rozgrywki z mistrzem szachownicy

... oraz *Leśne Duszki*

„Srebrna Róża” dla Magdaleny
Pamuły z Przemyśla

Maria Feduniewicz z Przemyśla

Najmłodsza uczestniczka konkursu
- Kornelia Rzuciło

Marzena Brzostowska z Borku Starego

Klaudia Szydelko z Tyczyna

Karolina Ligęza z Tyczyna

Gwiazdy Festiwalu: Jarek „Doktor” Janiszewski,
Agata Sierańska, Sergiusz Fabian Sawicki,
Ania Rusowicz

Uczestniczki festiwalu po konkursowych zmaganiach

Zespół „PRESTO” z Rzeszowa

„Brązowa Róża” dla Aleksandry Lechocińskiej